

Կրթություն

Շաբաթաթերթ «Krtutian» (education) weekly «Кртытиан» (образование) еженедельник 22.08.2018թ. չորեքշաբթի թիվ 35-36 (852-853)

Վերափոխումն Սուրբ Աստվածածնի (Խաղողօրհներ)

Սուրբ Մարիամ Աստվածածնի վերափոխման (Խաղողօրհներ) տոնը Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու հինգ տաղավար (գլխավոր) տոներից է, նշվում է օգոստոսի 15-ի մոտակա կիրակի օրը: Այս տարի այն նշվեց օգոստոսի 12-ին:

Մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խաչելությունից հետո **Աստվածամայրը**, Իր **Որդու** պատգամին հնազանդ (Հովհ. ԺԹ 26-27), շուրջ 15 տարի ապրեց **Հովհաննես** Աստվածաբան առաքյալի խնամատարության ներքո: **Միածին Որդու** համբարձումից հետո **Աստվածամայրը** օրեր ու գիշերներ հարատևում էր պահքի ու աղոթքի մեջ: Հաճախ այցելում էր **Տիրոջ** թափուր գերեզման եւ ծնկաչոք աղոթում:

Գողգոթա կատարած իր այցելություններից մեկի ժամանակ Նրա առջեւ հայտնվում է **Գաբրիել** հրեշտակապետը՝ արմավենու ճյուղը ձեռքին, ու ավետում **Սուրբ Աստվածածնի՝** երկրային աշխարհից դեպի վերին՝ երկնային **երուսաղեմ** վերափոխվելու, ինչպես նաեւ դրա ժամանակի մասին: Վերադառնալով տուն՝ **Աստվածածինն** այդ մասին պատմում է Հովհաննեսին, իսկ հետո մյուս առաքյալներին ու ցույց տալիս **Գաբրիել** հրեշտակապետի կողմից տրված արմավենու ճյուղը, որից երկնային լույս էր տարածվում:

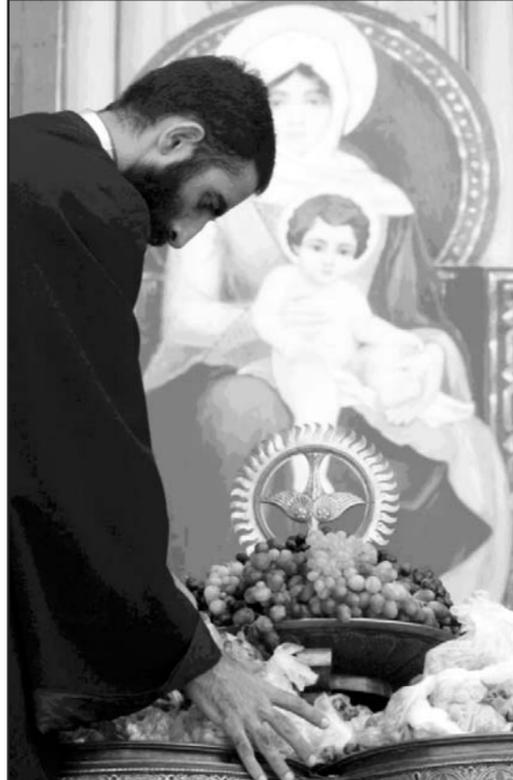
Այսպիսով, **Սուրբ Կույսը**, պատրաստվելով երկնային աշխարհի ճանապարհվելուն, պատվիրեց, որ իրեն թաղեն **Գեթսեմանիի** ձորակում: Ապա այդ սենյակում, պառկելով մահճին, մնաց միայնակ: Վերջապես լրացավ այն ժամը, երբ պետք է կատարվեր նրա՝ երկրից երկինք վերափոխումը:

Առաքյալները շրջապատել էին այն զարդարված մահիճը, ուր ընկողմանել էր **Աստվածամայրը**: Հանկարծ շողաց չտեսնված մի լույս: Ներկաները սարսափեցին, երբ սենյակի վերելում ճառագայթների ներքո, հայտնվեց **Հիսուս Քրիստոսը՝** հրեշտակների ու սրբերի ուղեկցությամբ:

Տեսնելով իր **Որդուն՝** հրեշտակների զորքով շրջապատված, **Աստվածամայրը** թեթևորեն բարձրացավ մահճից, խոնարհվեց **Տիրոջը** եւ հանգիստ, ասես քնի մեջ, հոգին ավանդեց իր **Միածին Որդու** ձեռքը:

Աստվածամոր երկրավոր կյանքի վախճանը «ննջում» եւ ոչ թե «մահ» բառով է որակվում՝ հասկանալի դարձնելու համար նրա՝ երկինք փոխադրված լինելը:

Հարունակությունը՝ էջ 7

Օգոստոսի 23

Համաշխարհային խառնամբոխից մենք զատվեցինք **Քրիստոսի** ծննդից առաջ՝ **2492** թվականին: Պատճառը **Բաբելոնի** աշտարակաշինությունն էր, առիթը՝ **Բելի** գոռոզությունը: Աշխարհն ապստամբեց **Աստծո** դեմ, մենք հեռացանք աշխարհից՝ **ընդմիջտ մնալով Աստծո հետ**: Մեր անվանադիր նախնին՝ **Աղեղնավոր Հայկը**, չհանդուրժեց արթնացող այլասեր ոգին, մերժեց ձեւավորվող կռապաշտ նյութասիրությունը, որ դարձավ բիրտ ուժի տիրապետության հաստատման շաղախը եւ ընդմիջտ մնաց դրա սնամեջ գաղափարաբանության միակ էությունը: Ազատասեր Հայկը **նետահարեց** Բելին եւ առիավետ պատգամեց իր հետնորդներին՝ կյանքից առավել սիրել **ազատությունը**, երկրի փոշին ստորադասել **երկնքի վեհությանը**, պաշտել **լույսը, միտքը, գաղափարը**, ունենալ **Հայրենիք**... Ու սկսվեց **հայոց ազգային-ազատագրական պայքարը**, որ, թվում է, վերջ չունի ժամանակների մեջ, քանի դեռ չի հաղթանակել **Բարին** ու չի հաստատվել **Աստծո արքայությունը** նաեւ երկրի վրա:

... **1918 թվականի մայիսի 28**: Ո՞ր հայը չի ընկալում այս տարեթիվը՝ իբրեւ փրկություն... Դրանից 70 տարի անց կրկին շարունակված ազատագրական պայքարի նոր շրջադարձը եղավ **1990 թվականին օգոստոսի 23-ը**. այդ օրը **Անկախության Հռչակագրով** կրկին շրջանառության մեջ մտավ **Հայաստանի Հանրապետությունը՝** յուրաքանչյուր հայի համար ամենաթանկ բառեզրը՝ իբրեւ **անկախ եւ ինքնիշխան** իրողություն, որ վավերացվեց **1991-ի սեպտեմբերի 21-ի Հանրաքվեի** փայլուն արդյունքով...

Վաղը կրկին օգոստոսի 23-ն է, ու հարկ է ամեն անգամ, հատկապես՝ այդ օրը, առավելագույնս գիտակցել, ինքնագիտակցել եւ ապրել **Անկախության** լիարժեք զգացումը՝ իբրեւ Աստծո պարգև **Ազատության** հավաքական երջանկություն:

Գ.Ս.

Այս համարում

● ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլանները

տես՝ էջ 10-15

Աշխարհի հետ

«Իմ քայլը»

Հայ-սիրական կրթական կապերին առնչվող հարցեր

ՀՀ կրթության և գիտության նախարար Արայիկ Չարությունյանը ընդունել է Հայաստանում Սիրիայի Արաբական Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Սոհամմեդ Հաջ Իբրահիմին:

Ողջունելով հյուրին՝ Արայիկ Չարությունյանը նշել է, որ կրթության և գիտության ոլորտում հայ-սիրական հարաբերությունների արդյունավետ փորձ կա. «Ինքս ժամանակին սովորել եմ Պանասկոսում՝ խորացնելով արաբերենի իմացությունները: Բարեկամական վերաբերմունքը, որ տեսել եմ այնտեղ՝ հիմնականում ուղենշային է եղել ողջ կյանքում»,- նշել է ԿԳ նախարարը՝ հույս հայտնելով, որ երբեմնի բոլոր ծրագրերը, որոնք վերջին տարիներին Սիրիայում ծավալված իրադարձությունների հետևանքով որոշակիորեն խաթարվել են, ամբողջությամբ կվերականգնվեն և կընդլայնվեն: Նախարարն ընդգծել է, որ հարյուրավոր սիրիահայ երիտասարդներ կրթություն են ստանում Հայաստանում, և երկկողմ հարաբերությունների ընդլայնումն օրակարգային խնդիր է:

Դեսպան Սոհամմեդ Հաջ Իբրահիմն իր հերթին շնորհակալություն է հայտնել նախարար Չարությունյանին՝ ընդունելության համար և շեշտել, որ կրթական համագործակցության արդյունավետությունը հիմք է հանդիսանում մյուս ոլորտներում հարաբերությունների զարգացման համար: Անդրադառնալով երրկողմ ծրագրերին՝ դեսպանը նշել է, որ Սիրիայում իրավիճակը կայունացում է և կրթական ծրագրերի համար այժմ նպաստավոր պայմաններ են ստեղծված:

Հանդիպման ընթացքում կողմերն անդրադարձել են «Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության և Սիրիայի Արաբական Հանրապետության բարձրագույն կրթության նախարարության միջև բարձրագույն կրթության ոլորտում համագործակցության մասին 2018-2021 թվականների համար» համագործակցության ծրագրի նախագծին, որն այժմ քննարկվում է: Նախարարն ու դեսպանը հույս են հայտնել, որ ծրագրի վավերացմամբ երկկողմ հարաբերությունները նոր որակ կստանան հատկապես բարձրագույն կրթության և գիտության ոլորտներում, մասնավորապես հնարավորություն ստեղծելով երկկողմ կրթաթոշակային ծրագրերի համար: Այս համատեքստում դեսպան Սոհամմեդ Հաջ Իբրահիմը նշել է, որ Սիրիայի երիտասարդները հետաքրքրված են արտասահմանյան երկրների կրթությամբ: Դեսպանի խոսքով՝ Հայաստանն այս իմաստով գրավիչ է, քանի որ այստեղ բարենպաստ է եւ անվտանգության, եւ կրթական միջավայրի առումով: Սիրիական կողմը հետաքրքրված է բժշկական և տեղեկատվական ոլորտի կրթությամբ, ինչպես նաեւ միջմշակութային և լեզվի ուսուցմամբ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են նաեւ աշխատանքային այլ հարցեր:

22 ուսանող կապահովվի կրթաթոշակով՝ աշխարհի լավագույն 10 համալսարաններում սովորելու համար

Աշխարհի առաջատար համալսարաններում ուսանելու համար հայ ուսանողներին տասը տարի շարունակ դրամաշնորհներ տրամադրող և թավշյա հեղափոխությունից հետո գործունեությունը դադարեցրած «Լույս» հիմնադրամի շահառուներից 18-ին «Իմ քայլը» հիմնադրամը կֆինանսավորի առաջին տարվա կրթաթոշակների պակասող գումարները: Այդ մասին լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնել է ՀՀ վարչապետի տիկին Աննա Չակոբյանը: ««Իմ քայլը» հիմնադրամը փորձեց ամեն ինչ անել «Լույս» հիմնադրամի հույսով տարբեր առաջատար համալսարաններ ընդունված դիմորդների հետ կապված, ովքեր հիմնադրամի գործունեության դադարի պատճառով մնացել էին, այսպես ասած, օդում կախված և չգիտեին՝ ինչպես վարվել: Մենք մոտ երկու-երեք շաբաթ առաջ բաց նամակ ստացանք՝ ուղղված «Իմ քայլը» հիմնադրամին, որպեսզի կարողանանք ապահովել նրանց կրթաթոշակները: Բայց քանի որ գիտեք՝ «Իմ քայլը» հիմնադրամը դեռ ձեռավորման փուլում է, մենք դիմեցինք մեր հայտարարած գործունեության մյուս տեսակին, այսինքն՝ կամուրջ դարձանք և գործընկեր կազմակերպությունների հետ համագործակցության արդյունքում «Լույս»-ից 18 հոգու կարողացանք ապահովել իրենց պակասող կրթաթոշակով»,- նշել է Աննա Չակոբյանը՝ ընդգծելով, որ բացի վերոնշյալ 18 հոգուց՝ կրթաթոշակի հետ կապված ֆինանսավորման կատանան ևս չորս հոգի, ովքեր «Լույս» շահառուներից չեն: «Եվս հինգ երեխայի հարց քննարկվում է: Բայց ուզում եմ խնդրել բոլորին և նշել, որ «Իմ քայլը» հիմնադրամը չի կարող այս ճանապարհով բոլորի կրթաթոշակների հարցին լուծում տալ: Մենք արդեն սկսել ենք քննարկումներ շահագրգիռ կողմերի հետ՝ հասկանալու՝ ինչպես պետք է այս հարցը հիմնավոր ու ստաբիլ լուծում ստանա, քանի որ այն ինչ տեղ ունեցավ այս շաբաթների ընթացքում ստեղծված իրավիճակում հնարավորինս արագ ու անցման տեղ էլ»,- նշել է Աննա Չակոբյանը:

մանրամասնելով, որ 220 հազար դոլար տրամադրել է «Վիտալի Գրիգորյան» հիմնադրամը, 200 հազար դոլար՝ ԳԲԸՄ-ն, մի կանադահայ գործարար՝ 70 հազար դոլար, ինչպես նաեւ անանուն բարերար: Ընդհանուր 517 հազար դոլարի ներդրում է եղել: Աննա Չակոբյանը տեղեկացրել է, որ վերջին տարում «Լույս» հիմնադրամն ունեցել է 48 շահառու, որից 24-ը՝ Հայաստանից և 24-ը՝ Սփյուռքից: Հայաստանից շահառուներին նամակներ են ուղարկվել, բայց 4-ից այդպես էլ արձագանք չի եղել: Նա ավստասնք հայտնեց, որ Սփյուռքից դիմողներին օգնել չի հաջողվել:

Նշվել է, որ կրթաթոշակը ծածկում է միայն ուսման առաջին տարվա ծախսերը, հետագա գումարները հայթայթելու հարցը դեռ քննարկվում է: Շահառուները նաեւ պայմանագիր են ստորագրում հիմնադրամի հետ՝ պարտավորվելով ուսումն ավարտելուց հետո վերադառնալ Հայաստան. «Իրենց ուսումը կստանան, գիտելիքներով կհարստանան, կվերադառնան, և այդ ամենը կճանաչեն իրենց երկրին և իրենց ժողովրդին»,- նշել է Աննա Չակոբյանը՝ պատասխանելով նաեւ լրագրողների մի շարք հարցերի: Հանդիպման ընթացքում համապատասխան պայմանագիր է կնքվել նաեւ «Իմ քայլը» հիմնադրամի և երկու կրթաթոշակառուի միջև:

Հեղինակ՝ ՅՈՒՐԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հայրենիք

Նոր Հայաստանում՝ ճամբարի նոր մոդել

Արցախի Հանրապետության Ասկերանի շրջանի Պատարա գյուղում տեղի է ունեցել պատանեկան ճամբարի բացումը, որին մասնակցել են Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարար Արայիկ Չարությունյանը և Արցախի Հանրապետության կրթության, գիտության և սպորտի նախարար Նարինե Աղաբալյանը: ՀՀ ԿԳ նախարար Արայիկ Չարությունյանն իր ողջույնի խոսքում շեշտել է, որ համատեղ ջանքերով կյանքի է կոչվում նոր Հայաստանի նոր ճամբարի մոդելը, որի նպատակներից մեկը Հայաստանի և Արցախի պատանիների սերտ շփումն է. «Ճանաչելով միմյանց՝ մենք ավելի ուժեղ ենք դարձնում մեր հայրենիքը: Ճանաչելով մեր բնությունը՝ ավելի են մեծանում այն պաշտպանելու և պահպանելու հայրենասիրական մղումները: Նոր համատեղ ճամբարային նախագծի նպատակն է ապահովել Հայաստանի և Արցախի պատանիների սերտ շփումը, կազմակերպել մարզական միջոցառումներ, սովորեցնել ռազմական մի շարք հմտություններ, սովորել ապրել վրանային պայմաններում՝ բարդ տեղանքում, կարողանալ համատեղ հաղթահարել բարդ իրավիճակները, շփվել արվեստի ու ստեղծագործողների հետ, լավ ժամանակ անցկացնել ամառային ամիսներին: Այս մոդելը գործելու է առաջիկա տարիներին, և տարեցտարի Արցախի և Հայաստանի դպրոցականների փոխադրվելու մեծ թիվը ավելանալու է,- նշել է Արայիկ Չարությունյանը և շարունակել,- Երբ կասեցրեցինք «Երկրապահի» ճամբարների ֆինանսավորումը, մեղադրանքներ հնչեցին, թե ռազմական դրության մեջ գտնվող երկրում ռազմահայրենասիրական ճամբարները կարելու են: Նոր ճամբարի մոդելը պատասխանն է այդ քննադատություններին: Մեր ճամբարներում կրթվելու են արժանապատիվ, խիզախ, հայրենասեր պատանիներ»:

Իր հերթին Արցախի Հանրապետության ԿԳ նախարար Նարինե Աղաբալյանը, շնորհավորելով դպրոցականներին՝ ճամբարի

բացման կապակցությամբ, նախ շնորհակալություն է հայտնել ՀՀ ԿԳ նախարարին՝ նախաձեռնության և աջակցության համար ու վստահություն հայտնել, որ առաջիկա օրերին երեխաները հնարավորություն կունենան ծանոթանալու ոչ միայն Արցախի բնությանը, այլև գյուղի տարածքում գտնվող բազմաթիվ պատմամշակութային հուշարձաններին: «Հենց Պատարա գյուղի անտառներում են 30 տարի առաջ կազմավորվել մեր ինքնապաշտպանական առաջին ջոկատները, որոնք այնուհետև ՊԲ ստորաբաժանումներն են դարձել և ապահովել մեր հաղթանակը՝ մեզ պարտադրված պատերազմում: Այդ պայքարի իմաստը, նպատակը մեկ միասնական հայրենիք ունենալն էր: Եիշտ է, այդ պայքարի ընթացքում 2 հայկական հանրապետություն է հռչակվել, բայց մենք միասին ենք, և մեր բոլոր ջանքերն ուղղված են լինելու միասնական հայրենիք ունենալու գաղափարի իրագործմանը: Այսօրվա ճամբարը դրա դրսևորումն է»,- նշել է Նարինե Աղաբալյանը:

Ճամբարականներին և հյուրերին իրենց կատարումներով ողջունել է «Velvet» քառյակը, այնուհետև կազմակերպվել է վանդակալ խաղերի մրցույթ, լավագույն ջոկերը խրախուսվել են կազմակերպիչների կողմից: Ցուցադրական ելույթներով հանդես են եկել Արցախի պատանի բռնցքամարտիկները: Ճամբարային առաջին օրը եզրափակվել է ազգային պարերի վարպետության դասով: Հայկական երկու հանրապետությունների կրթության և գիտության նախարարությունների համատեղ նախաձեռնությամբ իրականացված ճամբարում իրենց հանգիստը կանցկացնեն Հայաստանի և Արցախի 80 պատանիներ: Դպրոցականների համար ճամբարային ծրագրով նախատեսված են մարզամշակութային միջոցառումներ, այցելություններ պատմամշակութային վայրեր, հանդիպումներ ու դասախոսություններ:

Կարինե ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Հանդիպում քաղաքացիների հետ

Բարեփոխումներ կլինեն բոլոր ուղղություններով

Մի խումբ դարձրակներ, ուսանողներ եւ, առհասարակ, կրթության ոլորտով հետաքրքրվող քաղաքացիներ օրերս Կասկադում բացօթյա հանդիպում են ունեցել 33 49 նախարար Արայիկ Հարությունյանի հետ, որի ընթացքում վերջինիս հետ քննարկել են իրենց հուզող բազմաթիվ հարցեր եւ ներկայացրել որոշակի առաջարկներ: Հանդիպումն անցել է հարց-պատասխան ձեւաչափով: Ողջունելով միջոցառման մասնակիցներին՝ Արայիկ Հարությունյանն իր գոհունակությունն է հայտնել, որ կրթության եւ գիտության ոլորտի նկատմամբ առկա է այսօրինակ ուշադրություն՝ խոստանալով նման հանդիպումները դարձնել պարբերական: Այնուհետեւ քաղաքացիներն իրենց հարցերն են ուղղել նախարարին: Մասնավորապես՝ նրանից մեկին հետաքրքրում էր, թե պետությունը երբ է ուշադրություն դարձնելու գիտությանը եւ ճիշտ են արդյոք այն լուրերը, որ Մոլեկուլային կեսաբանության ինստիտուտը առաջիկայում սուպերհամակարգիչ է ունենալու: Ի պատասխան՝ նախարարը, մասնավորապես, նշել է. «Պետք է նախ կարգուկանոն հաստատել գիտության ոլորտում, նոր խոսել մեծ բարեփոխումների մասին: Երբ որ դու գտնվում ես շատ վատ վիճակում, ապա դու չես կարող անմիջապես լավագույնի հասնել. ինչ-որ մի միջին վիճակի պետք է հասցնես ոլորտը, նոր արդեն խոսես բարձր նպատակների մասին: Սուպերհամակարգիչի հետ կապված կան որոշակի լուծումներ, բյուջեի քննարկումների ընթացքում պատրաստվում ենք այս հարցը դնել օրակարգում, եւ մեծ հավանականությամբ հաջորդ տարի այն արդեն կլինի շահագործման մեջ: Իրականում, այդ համակարգիչը շատ հզոր է, որից կարող են օգտվել ԳԱԱ-ն եւ գիտահետազոտական ինստիտուտները»: Հարց է ուղղվել, թե արդյոք «Հայոց եկեղեցու պատմություն» առարկան շարունակելու է դասավանդվել եւ ինչ փոփոխություններ է այն կրելու: Հարցին ի պատասխան՝ Արայիկ Հարությունյանը, մասնավորապես, նշել է. «Իրականում այս առարկան մեր քաղաքացիների մի մասի համար խնդրահարույց է. առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում մենք բոլոր շահագրգիռ կողմերի հետ քննարկում ենք անցկացնելու: Միտ է համերաշխության մթնոլորտում կարող ենք ցանկացած հարց քննարկել, այդ թվում՝ նաեւ այդ առարկայի հարցը եւ խելամիտ որոշումներ ընդունել ոչ միայն այս, այլ նաեւ մյուս առարկաների հետ կապված»: ԵՊՀ-ի մի ուսանողուհի մասնագիտական գրականության թարգմանության հարց ուղղեց նախարարին. «Մասնագիտական գրականությունը պիտի թարգմանվի, որովհետեւ եթե հայտարարվում է, որ համալսարանում կրթությունը հայերեն է, ուրեմն՝ պարտավոր են դասագրքային մակարդակով ուսանողի համար ունենալ հայերեն գրականություն: Շատ մարդիկ կան, որ, օրինակ, Սիրիայից գալիս են Հայաստան, ընդունվում համալսարան, սակայն չունեն ռուսերենի տարրական կրթություն, եւ իրենց համար խնդիր է ռուսերենով մասնագիտական գրականություն կարդալը», - նշել է ուսանողուհին, որին ի պատասխան՝ Արայիկ Հարությունյանն ասել է, որ մասնագիտական գրականությունը պետք է փորձել նաեւ այլ լեզուներով կարդալ, քանի որ աշխարհը փոփոխվում է, եւ այդ ծավալը թարգմանելը պարկտիկորեն անհնար է: Նախարարի խոսքով՝ դարձյալ ավարտելիս աշակերտն առնվազն երկու օտար լեզու պետք է իմանա:

Հարց է հնչել նաեւ, թե արդյոք բուհական ընդունելության կարգը փոխվելու է, թե ոչ, եւ շտեմարանը դարձյալ կիրառության մեջ է լինելու, որին ի պատասխան՝

նախարարը նշել է. «Հայերենի հետ կապված արտահայտվել են, որ այդ շտեմարանները ցույց չեն տալիս այն ամբողջ պաշարը, որն ունի աշակերտը, հիմնականում դա անգիրի վրա հիմնված գիտելիքի ստուգման ձեւ է: Հետեւաբար մեր կայուն քննարկում ենք այլ տարբերակներ: Ուղղակի հեղափոխությունը կրթական համակարգի համար անհարմար ժամանակում տեղի ունեցավ, որովհետեւ նոր ուսումնական տարվան ընդառաջ լուրջ փոփոխություններ անելը հոյ է ավելի մեծ կատակելիքներով: Փոփոխությունները հանրակրթության մեջ հիմնարկներն անհատիկ են կազմակերպման առումով, իսկ բովանդակային առումով առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում դրանք կտեսնենք», - նշել է նախարարը՝ ընդգծելով, որ գուտ տեխնիկական առումով նոր դասագիրք, նոր ծրագիր կիրառության մեջ դնելը ամիսների ու տարիների խնդիր է, եւ մի քանի ամսում ծրագրերի ու դասագրքերի փոփոխություն հնարավոր չէ, բայց բոլոր այն խնդիրները, որոնք կարող են օպերատիվ լուծման ենթարկվել, իրենքս իրականացվում են: Մեկ այլ ուսանող ասաց, որ մաթեմատիկայի միասնական քննության տեւողությունը նախկինում եղել է 4 ժամ, հիմա 3 ժամ է, յուրաքանչյուր խնդիր 1,5 րոպեում պետք է լուծել, որը շատերը չեն հասցնում: Ի պատասխան՝ նախարարն ասաց, որ կքննարկեն ու եթե անհրաժեշտ է քննության տեւողությունը կավելացնեն, քանի որ կարելու է գիտելիքը ստուգել, ոչ թե երեխաներին վատ վիճակի մեջ դնելը:

Քաղաքացիների խնդրանքով Արայիկ Հարությունյանը խոսեց նաեւ պատմության դասագրքերի մասին, թե ինչպես են այնտեղ նկարագրվում որոշ դեպքեր. «Հատկապես նորագույն շրջանի՝ Մարտի 1-ի հետ կապված գիտեք այնտեղ ինչ նկարագրություններ կան, Հոկտեմբերի 27-ի, 1996-ի, 2003-ի, 2008-ի բոլոր իրադարձությունների վերաբերյալ: Առաջիկայում քննարկում կունենանք, եւ քանի որ բոլոր առարկաները, բոլոր ծրագրերը փոփոխության ենթակա են, դրանց մի մասը կհեշտացվի, մի մասը դուրս կգա, նոր առարկաներ կմտնեն, որովհետեւ աշխարհը 21-րդ դարում շատ արագ է փոխվում, եւ մենք պետք է արձագանքենք այդ փոփոխություններին, որպեսզի մեր դպրոցը լինի ժամանակակից՝ պահպանելով այն լավագույն ավանդույթները, որ ունեցել ենք դպրոցում: Իրականում, մենք ունենք լավ ավանդույթներ, եւ դրանք մեր ժելը կլինի մեծագույն սխալ՝ 49 նախարարության կողմից», - նշել է նախարարը: Մի ուսուցչուհի դժգոհեց dasaran.am-ի հետ կապված՝ նշելով, որ այն ավելորդ ծանրաբեռնվածություն է ուսուցչի համար: «Այդ թեմայի հետ կապված կան բողոքներ, բայց կարծում են՝ բողոքը գալիս է նրանից, որ ուսուցիչը մի քանի տեղ նույն աշխատանքը կատարում է՝ թղթային մատյանում, իր անձնական մատյանում, dasaran.am-ում: Իրականում այդ էլեկտրոնային ռեսուրսը շատ կարեւոր ինֆորմացիա է մեզ ամեն վայրկյան փոխանցում, քանի որ արագ փոփոխություններ ու արագ բարեփոխումներ իրականացնելու ժամանակ այդտեղ կուտակված ինֆորմացիան կիրառվում է: Հիմա նախարարությունում քննարկվում է մատյանները էլեկտրոնային դարձնելու հարցը: Եթե մենք թղթային մատյանը հանենք, ապա որեւէ պրոբլեմ չի լինի արդեն էլեկտրոնային որեւէ ռեսուրսով այդ տվյալները լրացնել, հենց դա կդառնա այն փաստաթուղթը, որ կիրառելի կլինի մեզ համար: Մենք կփորձենք առավելագույնս նվազեցնել, կրճատել թղթաբանությունը», - նշել է նախարարը: Գիտության պետական կոմիտեում ստուգումներ են անցկացվում. այս մասին ասաց Արայիկ Հարությունյանը՝ պատասխանելով ֆիզիկոս Նարինե Ղազարյանի հարցին: «Գիտական շրջանակների հետ աշխատելը բավական դժվար է, եւ գիտության կազմակերպումը բավական բարդ պրոցես է, որովհետեւ եթե դու նույնիսկ վատ կարգին եղ բուրգից հանես, դու կարող է մնաս էդ բուրգի փլատակների տակ», - ասել է Արայիկ Հարությունյանը՝ ընդգծելով, որ գիտնականների մեծ մասը եւ անանուն բողոքողները կոնկրետ փաստերով չեն խոսում: «Տիկ-նոջն ընդունել են, լսել, ինձ առաջարկել է գիտության գծով իրեն խորհրդակցական նշանակել, սակայն երբ ես չհամաձայնեցի, սկսվեցին Սամվել Հարությունյանի դեմ բողոքները: Ես ուզում եմ հասկանաք՝ իմ եղբայրն էլ լինի, ով ուզում է լինի, եթե չարաշահումներ անի, կհայտնվի բանտում, եւ իշխանության հիմնական սկզբունքը դա է», - ասաց նախարարը:

Հանդիպման ընթացքում հնչել են նաեւ բազմաթիվ այլ հարցեր:

3. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Համագործակցություն

Արայիկ Հարությունյանն ընդունել է ԻԻՀ դեսպանին

33 49 նախարար Արայիկ Հարությունյանն ընդունել է Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Սեյեդ Քազեմ Սաջադին:

Ողջունելով հյուրին՝ Արայիկ Հարությունյանը նշել է, որ հայ-իրանական բարեկամական հարաբերությունները դրսեւորվում են նաեւ կրթության եւ գիտության ոլորտներում, եւ առկա համագործակցության մակարդակը բավարար հիմք է տալիս հետագա համատեղ ծրագրերի տեսլականը քննարկելու համար: «Անշուշտ, մենք հավատարիմ ենք մեր պետությունների միջեւ նախկինում կնքված հուշագրերի շրջանակում նախատեսված պարտավորություններին ու պատրաստակամ՝ քննարկելու նոր համատեղ ծրագրեր, որոնք հայ-իրանական հարաբերությունները կրթության եւ գիտության ոլորտում նոր որակական աստիճանի կբարձրացնեն», - նշել է 49 նախարարը:

Դեսպան Սեյեդ Քազեմ Սաջադին, ողջունելով նախարար Հարությունյանին, իր խոսքում վերահաստատել է իրանական կողմի պատրաստակամությունը՝ զարգացնելու առկա կրթագիտական համագործակցությունը: Դեսպանն ընդգծել է, որ երկու երկրների հարաբերությունների ամրապնդումը պայմանավորված է նաեւ գիտակրթական եւ միջհամալսարանական հարաբերությունների զարգացմամբ: Նախատեսել է, որ Իրանի կառավարությունը պատրաստակամ է Հայաստանի քաղաքացիներին Իրանի բուհերում դոկտորական տեղերի տրամադրման հարցում: Դեսպանը 33 կրթության եւ գիտության նախարարին է փոխանցել նաեւ Իրանի Իսլամական Հանրապետության պաշտոնական այցի հրավերը:

Հանդիպման ընթացքում կողմերն անդրադարձել են միջբուհական հարաբերությունների ամրապնդման, ուսանողների եւ դասախոսների փոխանակման, Հայաստանում պարսկերեն լեզվի դասընթացների կազմակերպման, մասնաշաղկապների ոլորտում համագործակցության, ինչպես նաեւ աշխատանքային այլ հարցերի:

Հաստատվել է դասագրքերի ներդրումային գումարի չափը

33 կրթության եւ գիտության նախարար Արայիկ Հարությունյանը հրաման է ստորագրել, որով հաստատվել է 2018-2019 ուսումնական տարում հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների յուրաքանչյուր դասագրքի համար ներդրումային գումարի չափը: Համաձայն հրամանի՝ տարրական դպրոցում (առաջին, երկրորդ, երրորդ, չորրորդ դասարաններ) դասագրքերը կհատկացվեն առանց ներդրումային գումարի: Հինգերորդից տասներկուերորդ դասարանների դասագրքերի համար սահմանված են 300-550 դրամ ներդրումային գումարներ:

49 նախարարի մեկ այլ հրամանով հաստատվել է 2018-19 ուսումնական տարում հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող հաստատություններում գործածության երաշխավորված դասագրքերի անվանացանկը:

Համակարգ

Ներառական կրթություն

Օպերատիվ լուծման անհրաժեշտության խնդիրներ

ՀՀ ԿԳ նախարար Արայիկ Հարությունյանն աշխատանքային հանդիպում է ունեցել ՀՀ մարզպետարանների և երեւանի քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետերի հետ: Նոր ուսումնական տարվան ընդառաջ՝ նախարարը մարզերի կրթության պատասխանատուներին ուշադրությունը հրավիրել է մի շարք խնդիրների վրա: «Ակնհայտ է, որ դպրոցներում բավականին կրճատվել են դրամահավաքության երեւոյթները, սակայն բացառված չէ, որ դեռևս կարող են լինել նման դրսևորումներ, հետևաբար՝ հորդորում են սեպտեմբերի 1-ին ընդառաջ ուշադիր լինել այդ խնդրին: Հագուստի հետ կապված՝ ակնհայտ է, որ որեւէ կարգավորմամբ դպրոցը չի կարող կոնկրետ հագուստ պարտադրել աշակերտին, սակայն, իհարկե, ծնողական խորհուրդը կարող համաձայնություն գալ՝ միատեսակ հագուստ կրելու վերաբերյալ», - նշել է նախարարը՝ հետաքրքրվելով, թե տվյալ պահին մարզերն ինչ խնդիրներ ունեն, որոնք օպերատիվ լուծման անհրաժեշտություն ունեն:

Մարզպետարանների կրթության վարչության պետերը հիմնականում անդրադարձել են դրույթների ձեւավորման, դպրոցների ֆինանսավորման մեխանիզմների, «Ազգային երգ ու պար» առարկայի, սահմանները համայնքներում կարգերի ապահովման, ինչպես եւս անուսումնական պլանների վերանայման, օտար լեզուների դասավանդման եւ դպրոցական սննդի կազմակերպման խնդիրներին: Քննարկվել են նաեւ դասագրքերի եւ լիցենզիայի տրամադրման խնդիրներ: Հանդիպման ընթացքում անդրադարձ է կատարվել նաեւ օգոստոսյան խորհրդակցությունների կազմակերպման նախապատրաստական աշխատանքներին:

Հ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Երեխաները կօգնեն հասարակությանը՝ հաղթահարել վատահուլության պատնեշը

Համընդհանուր ներառական կրթության անցնելու միջոցառումների շրջանակում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ Վաղարշապատի մտավոր թերզարգացում ունեցող երեխաների թիվ 2 հատուկ (օժանդակ) դպրոցը եւ Արմավիրի մտավոր թերզարգացում ունեցող երեխաների թիվ 1 հատուկ (օժանդակ) դպրոցը վերակազմավորվել են տարածքային մանկավարժաժողովաբանական աջակցության կենտրոնների: Նշված հաստատություններում սովորող ավելի քան 160 աշակերտները սեպտեմբերի 1-ից հաճախելու են հանրակրթական դպրոցներ:

որը նախկինում ստացել են նաեւ հատուկ դպրոցներում: Այս հարցում դպրոցներին աջակցելու են նորաստեղծ մանկավարժաժողովաբանական կենտրոնները, որոնք նաեւ երեխայի կարիքի գնահատումն են իրականացնելու», - նշել է Լ. Առաքելյանը՝ շեշտելով, որ այս փուլում նախարարությունը կարելի է գնահատող օղակի կայացումը եւ արդյունավետ աշխատանքը: Նախարարի տեղակալի խոսքով, եթե կարիքի գնահատումը ճիշտ կատարվի, ապա երեխան հանրակրթական դպրոցում կարող է ստանալ անհրաժեշտ ծառայություններ (օրինակ՝ դայակ, անհատական ուսումնական պլան եւ այլն), իսկ հաճախումը հանրակրթական դպրոց կնպաստի հասարակության մեջ նրանց ինտեգրմանը: «Մենք բոլորս եւ առաջին հերթին հատուկ դպրոցներում սովորող երեխաները, խնդիր ունենք օգնելու հասարակությանը՝ հաղթահարել վատահուլության պատնեշը եւ դառնալ ներառական: Դպրոց հաճախում ենք», - նշել է Ա. Անափիոսյանը եւ որպես ասվածի փաստարկ եւս գիտության եւ գիտության մեթոդաբանությունում ներկայումս մի խումբ կամավորներ են աշխատում:

խող բոլոր աշակերտները պետք է սովորեն կրթություն ստանալ նույն միջավայրում, նույն դասարանում՝ անկախ իրենց զարգացման բնականոն կամ հատուկ կարիքից», - շեշտել է Լ. Առաքելյանը: Հանդիպման ընթացքում ծնողները մտահոգություն են հայտնել հանրակրթական դպրոցում իրենց երեխաների կրթության կազմակերպման, ընդհանուր միջավայրում ինտեգրման ու սոցիալական տարբեր խնդիրների վերաբերյալ: Նշենք, որ գործում է միջգերատեսչական համաձայնագրով՝ կրթության եւ գիտության, առողջապահության, աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարությունների եւ մարզպետարանի պատասխանատուների մերձաբնակ: Համաձայնագրով կողմից բարձրագույն կարգի անհատական ցուցակագրում է կատարվում, ձեռնարկվում են քայլեր դրանք օրենքի շրջանակում լուծելու ուղղությամբ:

Կարինե ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Նոր հուշագիր՝ ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսի հետ

Կրթության եւ գիտության նախարարությունում նախարարի տեղակալ Արեւիկ Անափիոսյանն ու ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսի հայաստանյան գրասենյակի տնօրեն Սանի Լաուն ստորագրել են փոխըմբռնման հուշագիր՝ Հայաստանում անգլերենի իմացության մակարդակի բարձրացման վերաբերյալ: Համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում է անգլերենի դասավանդման, լեզվի ակումբների հիմնադրման եւ արտադասարանական միջոցառումների միջոցով բարձրացնել Հայաստանում անգլերենի ուսուցման եւ իմացության մակարդակը: «Անգլերեն ուսուցում» ծրագրի շրջանակում հայ ուսուցիչներին կցուցաբերվի մասնագիտական աջակցություն՝ համատեղ դասավանդելու, դասընթացներն առավել արդյունավետ պլանավորելու եւ ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրերը բարելավելու համար: Հուշագրի ստորագրումից հետո ԿԳ նախարարի տեղակալը կարելի է ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսի հետ համագործակցությունը՝ առանձնացնելով մի համագանք. «ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսի կամավորները, Հայաստան գալով, իրենց հետ բերում են

ազատ եւ քննական մտածողություն, շփման եւ հաղորդակցության նոր մշակույթ: Հայաստանից ԱՄՆ վերադառնալով՝ իրենց հետ տանում են մի կտոր Հայաստան: Ինքս առիթ ունեցել են ԱՄՆ հսկայածավալ տարածքում հաճախ հանդիպել մեր երկրում աշխատած Խաղաղության կորպուսի կամավորներին, ովքեր ցանկություն ունեն վերադառնալ Հայաստան»: Ա. Անափիոսյանը հատուկ շնորհակալություն է հայտնել ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսի հայաստանյան գրասենյակի տնօրեն Սանի Լաունին՝ Հայաստանում

կամավորության գաղափարի եւ մշակույթի տարածման համարը եւ ընդգծել, որ Խաղաղության կորպուսը մեր երկրում գործունեություն է ծավալում՝ սկսած 1992 թվականից, եւ այս ընթացքում հատկապես կրթության ոլորտում ամերիկացի կամավորների կողմից կատարվել է մեծ աշխատանք: «Կամավորության մշակույթի փոխանցումը մեր հասարակության ինչպես երիտասարդության, այնպես էլ մեծահասակների համար, շատ կարեւոր մշակույթն ունի եւ փոփոխության միտումներ մենք արդեն իսկ նկատում ենք», - նշել է Ա. Անափիոսյանը եւ որպես ասվածի փաստարկ եւս գիտության եւ գիտության մեթոդաբանությունում ներկայումս մի խումբ կամավորներ են աշխատում:

Ներկայացնելով հուշագրի նպատակները՝ ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսի հայաստանյան գրասենյակի տնօրեն Սանի Լաուն նշել է, որ կամավորները հայ ուսուցիչների հետ համատեղ կմշակեն կրթական նյութեր՝ գրադարանները եւ ռեսուրս կենտրոնները հարստացնելու նպատակով, իրենց ներուժը կներդնեն անգլերենի դասավանդման բարելավման համար. «Իրականում, սակայն, կամավորների առաքելությունն ավելին է, քան դասավանդումը եւ լեզվի տարածումը: Կամավորները դառնում են հայ համայնքի, հայ ընտանիքի մի մասնիկը: Բացի անգլերենի դասավանդումից, նրանք այստեղ ուսումնասիրում են հայկական մշակույթը, պատմությունը, լեզուն եւ այստեղից վերադառնում են սիրելիով Հայաստանը», - նշել է Սանի Լաուն: Համաձայն հուշագրի՝ կամավորների ընտրությունը կատարվում է՝ հիմք ընդունելով լեզվական եւ մասնագիտական հմտությունները, երաշխավորագրերը,

ինչպես նաեւ համապատասխանությունը տվյալ գործունեությանը: Կամավորների հավաքագրումն ու ընտրությունը ԿԳ նախարարությունը ամբողջովին թողնում է Խաղաղության կորպուսի հայեցողությանը: Կամավորի ծառայությունը տևողությունը՝ 3-12 ամիս՝ կախված նշանակումից: Նախարարությունն աջակցություն կցուցաբերի Խաղաղության կորպուսին՝ համապատասխան համայնքների եւ կազմակերպությունների ընտրության հարցում: Հուշագիրը կգործի 5 տարի ժամկետով: Նշենք, որ ԱՄՆ Խաղաղության կորպուսը ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ համագործակցում է 1992 թվականից՝ «Անգլերենի ուսուցում» ծրագրի շրջանակներում: Համագործակցության 25 տարիների ընթացքում հարյուրավոր ամերիկացի կամավորներ աջակցել են անգլերենի դասավանդմանը Հայաստանի տարբեր մարզերի դպրոցներում եւ օժանդակել հարյուրավոր աշակերտների կատարելագործել անգլերենի իմացությունը:

Կ. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Միջգերատեսչական

Համակարգ

Յուրաքանչյուր աշակերտի համար՝ տարեկան 3 անվճար այց մշակութային հաստատություն

Քաղաքացիների ընդունելություն

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարությունը Մշակույթի նախարարության հետ համատեղ նոր ուսումնական տարվանից սկսում է նոր կրթամշակութային ծրագիր: Ներդրվում է մշակութային հաստատություններ այցելության արճենեմտային համակարգ. ՀՀ բոլոր դպրոցների 1-12-րդ դասարանների յուրաքանչյուր աշակերտ հնարավորություն կունենա ուսումնական տարվա ընթացքում մեկ անգամ անվճար այցելել երեք մշակութային հաստատություն՝ թանգարան, համերգասրահ, թատրոն:

աշակերտները կկարողանան տվյալ ներկայացման կամ համերգի համար ամրագրել իրենց տեղը: Օրինակ՝ դպրոցում որեւէ գրական ստեղծագործություն անցնելու ժամանակ, գուցե, թատրոնների խաղացանկում կգտնվի համապատասխան ներկայացումը, եւ աշակերտները գուցե հեռ կկարողանան դիտել նաեւ այդ գործի բեմականացումը»,- նշել է Արայիկ Հարությունյանը: Նախարարի խոսքով՝ ծրագիրն իրականացվելու է պիլոտային սկզբունքով. որպեսզի հասկանալի լինի, թե մեկ տարվա ընթացքում ինչ խնդիրներ են առաջանում՝ հետագայում դրանք շտկելու եւ ծրագիրն ընդլայնելու ակնկալիքով: Արայիկ Հարությունյանը տեղեկացրել է, որ հոկտեմբերից սկսած՝ բոլոր դպրոցականները կարող են այցելել մշակութային հաստատություններ: Նա ներկայացրել է նաեւ արճենեմտային նմուշը եւ հավելել, որ ծրագիրը քննարկվել է համաձայնեցվել է նաեւ տարածքային կառույցների հետ. մարզպետարանները կաջակցեն իրականացնել երեխաների տեղափոխումը մշակութային հաստատություններ:

րով դրամաշնորհային նոր ծրագիրը, որը ներառում է երեք ոլորտ՝ դասական երաժշտություն, կերպարվեստ եւ գրականություն: Դրամաշնորհային ծրագրով հայտարարվում է մրցույթ, որի շրջանակում նշված ոլորտների ներկայացուցիչները պետք է նախագիծ ներկայացնեն՝ մի քանի բաղադրիչներով: Մշակույթի նախարարի տեղեկացմամբ՝ կընտրվեն 50 արվեստագետներ, որոնցից յուրաքանչյուրի ծրագրին կտրվի 1 մլն դրամ: Վիճակահանության տարբերակով ՀՀ տարբեր մարզերից կընտրվեն դպրոցներ, որտեղ դրամաշնորհ ստացած արվեստագետները կներկայացնեն իրենց ծրագրերը: «Ծրագրում ընդգրկվել են քիթային երեք ոլորտ՝ դասական երաժշտություն, կերպարվեստ եւ գրականություն: Դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակում հենց այսօր հայտարարել ենք մրցույթ, որին կարող են մասնակցել նշված ոլորտների ներկայացուցիչները՝ ներկայացնելով նախագիծ մի քանի բաղադրիչներով. այն պետք է ունենա ստեղծարար, ներառական եւ ինտերակտիվ մոտեցում: Այսինքն՝ ծրագիրը պետք է պարունակի որեւէ շահեկան գաղափար, որը կնեծացնի աշակերտների հետաքրքրությունը նշված ոլորտների նկատմամբ: Ծրագրի առանցքային նպատակներից է նաեւ երեխաների մեջ քննադատական, վերլուծական ու ստեղծարար մտքի ձեւավորումն ու գարգացումը»,- ասել է Լիլիթ Մակունցը: «Քո արվեստը դպրոցում» ծրագրի շրջանակում 50 արվեստագետներ իրենց ծրագրերով կայցելեն հանրապետության 1400 դպրոցներ, յուրաքանչյուրը՝ վիճակահանությամբ ընտրված 30 դպրոց: Ըստ լուրյան, սա փոխշահավետ համագործակցություն է դպրոցի ու արվեստագետի միջեւ: Միաժամանակ՝ ծրագիրը մարզերում մշակութային կյանքը կակտիվացնելու հնարավորություն կտա եւ կնպաստի մշակույթի ապակենտրոնացմանը»,- հավելել է ԿԳ նախարար Արայիկ Հարությունյանը:

նա ստեղծարար, ներառական եւ ինտերակտիվ մոտեցում: Այսինքն՝ ծրագիրը պետք է պարունակի որեւէ շահեկան գաղափար, որը կնեծացնի աշակերտների հետաքրքրությունը նշված ոլորտների նկատմամբ: Ծրագրի առանցքային նպատակներից է նաեւ երեխաների մեջ քննադատական, վերլուծական ու ստեղծարար մտքի ձեւավորումն ու գարգացումը»,- ասել է Լիլիթ Մակունցը: «Քո արվեստը դպրոցում» ծրագրի շրջանակում 50 արվեստագետներ իրենց ծրագրերով կայցելեն հանրապետության 1400 դպրոցներ, յուրաքանչյուրը՝ վիճակահանությամբ ընտրված 30 դպրոց: Ըստ լուրյան, սա փոխշահավետ համագործակցություն է դպրոցի ու արվեստագետի միջեւ: Միաժամանակ՝ ծրագիրը մարզերում մշակութային կյանքը կակտիվացնելու հնարավորություն կտա եւ կնպաստի մշակույթի ապակենտրոնացմանը»,- հավելել է ԿԳ նախարար Արայիկ Հարությունյանը:

ՀՀ ԿԳ նախարար Արայիկ Հարությունյանի մոտ կազմակերպվել է քաղաքացիների հերթական ընդունելությունը: Նախապես հերթագրված 26 քաղաքացիներից ընդունելությանը մասնակցել է 23-ը: Ներկայացված հարցերը վերաբերվել են հանրակրթության, նախնական արհեստագործական եւ միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ոլորտներին: Հանդիպման ընթացքում նախարարին ներկայացվել են նաեւ առաջարկություններ, որոնք վերաբերում են բնապահպանական կրթությանը, ֆիզիկալ, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների եւ ֆիզիկոլոգիայի դասավանդման արդյունավետության բարձրացմանը:

Ընդունելության եկած քաղաքացիներից երկուսը մտահոգություն են հայտնել այլ երկրներից Հայաստան ներգաղթած երեխաների կրթության կազմակերպման, մասնավորապես՝ կրթությունը համապատասխան դասարանում շարունակելու առնչությամբ:

Նախարար Արայիկ Հարությունյանը հանձնարարել է գործող կարգերին եւ իրական նորմերին համապատասխան՝ գտնել լուծումներ՝ երեխաների ներառումը կրթական նոր միջավայրում հնարավորինս արդյունավետ կազակերպելու համար: Հանդիպման ընթացքում նախարարի կողմից քաղաքացիների հարցերին տրվել են սպառնալի պատասխաններ, ինչպես նաեւ բարձրացված խնդիրներին ընթացք տալու նպատակով եղել են գրավոր եւ բանավոր հանձնարարականներ:

ՀՀ ԿԳ նախարարության հետ կապերի եւ տեղեկատվության վարչություն

Օգնել ներգաղթյալ ընտանիքների երեխաներին

ՀՀ ԿԳ նախարար Արայիկ Հարությունյանը կոչով դիմել է դպրոցի տնօրեններին, ուսուցիչներին, աշակերտներին եւ ծնողներին:

«Վերջին շաբաթներին շատ են տեղեկությունները, որ դպրոցներ ընդունվելու փաստաթղթեր են ներկայացնում ներգաղթյալ ընտանիքների երեխաները: Շատ ուրախալի փաստ է: Սա այն է, ինչ մենք տարիներ շարունակ ցանկացել ենք տեսնել: Կան արդեն շատ երեխաներ, ովքեր վերադառնում են ու ցանկանում են ուսումը շարունակել Հայաստանի դպրոցներում: Իմ խնդրանքն ու կոչն է, որ առաջին հերթին տնօրեններն աջակցեն այդ երեխաներին ու նրանց ծնողներին, որպեսզի ներառվեն հեշտ լինի, խնդիրներ չառաջանան: Ի վերջո, նման վերադարձը որոշակի սթրես է երեխաների համար, քանի որ նրանք շրջապատ են փոխում, միջավայր են փոխում, երկիրն են փոխում, դասավանդման մեթոդները եւ այլն: Վստահաբար, խնդիրներ կունենան տարբեր ծրագրերի, առարկաների հետ: Եվ մեր բոլորիս աշխատանքն է, որպեսզի վերադարձը հեշտ լինի նրանց համար»,- ֆեյսբուքյան ուղիղ եթերում ասել է նախարարը՝ ընդգծելով, որ պետք է այնպես անել, որ այդ երեխաների վերադարձը դյուրին լինի, նրանք չհիասթափվեն: Նա կոչ է արել անհրաժեշտության դեպքում, եթե խնդիրներ առաջանան, զանգահարել մարզպետարանների կամ նախարարության համապատասխան վարչության ղեկավարներին: «Ես գանգեր եմ ստանում ՌԴ-ից, որ ասում են, որ երեխաս, օրինակ, ավարտել է 6-րդ դասարանը, սակայն տնօրենն ասում է, որ վերադառնալու դեպքում չի կարող 7-րդ դասարանում շարունակել ուսումը: Մի արեք այդպիսի բաներ»,- ասել է նա:

Շիրակի պետական համալսարան

Կայացել է հոգաբարձուների Նոր խորհրդի անդրանիկ նիստը

Տեղի է ունեցել Շիրակի պետական համալսարանի հոգաբարձուների Նոր խորհրդի անդրանիկ նիստը, որի 24 անդամներից ներկա են եղել 14-ը: Խորհրդի անդամները միաձայն հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ են ընտրեցին Գյուլնուր ավագանու անդամ, ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի խորհրդի նախագահ Լեւոն Բարսեղյանին: Քարտուղար է ընտրվել տնտեսագետ Կարեն Ավագյանը: Լրագրողների հետ գրույցում Լեւոն Բարսեղյանը նշել է, որ իր ներկայությունը բացառելու է կոռուպցիան բուհում: «Հեղափոխություն է տեղի ունեցել, ես 20 տարուց ավել քննադատել եմ այս եւ Գյուլնուր ավագանու բուհերի վարքերը, համարել եմ, որ այս բուհը խայտառակ կեպով թաղված է կոռուպցիայի մեջ: Երկար ժամանակ հույս չեմ տեսել եւ վստահ

եմ, որ նախորդ իշխանությունների օրոք այս բուհում կոռուպցիան, կոռուպցիան լայն իմաստով՝ իր բոլոր ենթացքներով, հնարավոր չէ վերացնել: Երբ նախարարն ինձ առաջարկեց լինել հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, մտածելու բան ունեի՝ իսկապես արժե՞ գնալ այնտեղ, տանջվել, ջանքեր ներդնել, հնարավոր՞ է ուղղել, կարգի բերել, խելքի բերել... մտածեցի՝ շանս է տրված, պետք է փորձել: Եկա, մարդիկ առաջարկեցին, դեմ չեղա. բանի դեմ ես այստեղ եմ, այստեղ կոռուպցիա չի լինելու, ու շատ բան է փոխվելու: Միայն ես չեմ, այստեղ հարգելի, պատվարժան, իմաստուն մարդիկ կան, որոնց օգնությունը ես խնդրեցի, որոնք, ինչքան հասկանում եմ, իրենց ջանքերը ներդնելու են, որպեսզի Շիրակի պետական համալսարանը վերջապես թրթռի

այն բացասական համբավը, որ ունեցել է»,- ասել է Լեւոն Բարսեղյանը: Նրա խոսքով՝ ՇՊՀ-ում լուրջ խնդիրներ կան գնումների համակարգում. «Խնամի, ծանոթ, բարեկամ, շահերի բախումներ, սեփական բիզնեսներն աճեցնելու ինչ-ինչ մեխանիզմներ բուհի բյուջեի հաշվին, անարդյունավետ կառավարում, անարդյունավետ ծախսեր, հաստիքացուցակների հետ կապված բազմաթիվ պորբլեմներ եւ, իհարկե, կուսակցականացվածություն, քաղաքականացվածություն: Բոլորս լավ հիշում ենք, երբ իշխանությունների թեկնածուն գալիս էր քաղաք, պետական բուհերը, կրթօջախները պիտի անպայման աշխատողներով, դասախոսներով եւ բարձր դասարանցիներով, ուսանողներով գնային, այսպես ասած, սատարելու»,- հայտարարել է նորընտրի կա-

ռավարման խորհրդի նախագահը եւ հավելել, որ այդ արատավոր պրակտիկային պետք է վերջ տալ: Լեւոն Բարսեղյանը համոզված է, որ արդյունավետ կառավարման դեպքում բուհում տիրող լարված մթնոլորտը վերանալու է: Ըստ Լեւոն Բարսեղյանի՝ հոգաբարձուների խորհրդի կազմում ընդգրկված են բազմաթիվ մարդիկ, որոնք անձնական շահեր չունեն, հետեւաբար՝ լիակատար շանս կա բարեփոխելու Շիրակի պետական համալսարանը:

Կ.ՍԱՆՈՒԿՅԱՆ

Հ.ՅՈՒՆԻՍԵՅԱՆ

Բաց նամակ

Տեսակետ

ՀՀ ԿԳ նախարար Արայիկ Հարությունյանին

Նոր Հայաստանը՝ համալսարանական երկիր

Հարգելի՛ պարոն նախարար, սույն բաց նամակով դիմում եմ Ձեզ՝ նախապես հուսալով ու հավատալով, որ իմ կողմից բարձրագույն կարգը կստանա իր լուծումը: Խոսքը վերաբերում է «ՀՀ հանրակրթական հիմնական ծրագրերի իրականացնող ուսումնական հաստատությունը սովորողի ընդգրկման, հաստատությունից սովորողի տեղափոխման եւ ազատման, ինչպես նաեւ սահմանված ժամկետից ուշ հանրակրթության մեջ ընդգրկվող երեխաների կրթության կազմակերպման կարգին»:

Կրթության ոլորտի հիմնախնդիրների մասին բարձրաձայնել ենք մշտապես, իսկ հետխորհրդային շրջանում, հատկապես՝ այլընտրանքային բուհական համակարգի կայացման բարդ ու դժվարին ընթացքում, անհրաժեշտ է եղել ծայրահեղ ուշադրությամբ հետեւել կրթության ոլորտը կարգավորող օրենսդրական նորմերին՝ պարբերական մամուլում բարձրաձայնելով «Կրթության մասին» օրենքի խախտումների, երբեմն էլ մասնավոր համակարգը կազմալուծելու միտված ենթաօրենսդրական նորմերի մասին: Մեր բողոքի ծայրը ոչ միշտ է տեղ հասել, ինչի պատճառով այլընտրանքային բուհական համակարգի վտանգված լինելու մտահոգությունը հետզհետե խորանում էր: Բարեբախտաբար, թավշյա հեղափոխությունը եւ դրան հաջորդող գործընթացները երկրում ստեղծեցին այնպիսի իրավիճակ, երբ կոռուպցիայի դեմ համատարած պայքարը հույս է ներշնչում, որ կրթության ոլորտը եւս կմաքրվի այդ աղտից՝ ազատ գործելու եւ զարգանալու հնարավորություն ընծեռելով կրթական ողջ համակարգին՝ եւ պետական, եւ այլընտրանքային (մասնավոր): Նաեւ համոզված ենք՝ այս երկու հատվածների միջեւ խորակապակցումը կվերանա, եւ անհանդուրժողականությունը իր տեղը կզիջի այն համոզմունքին, որ ոչ պետական կրթական համակարգը մեր երկրում բավականին լուրջ խնդիրներ է լուծում՝ կրթություն կազմակերպելով հատկապես սոցիալապես անապահով խավի երիտասարդների ու աղքիկների համար:

Նաեւ հայաստանյան բուհական համակարգի առավելությունները առաջին հերթին պայմանավորված էին նրանով, որ այդ բուհերում ուսուցումը անվճար էր, ինչը նպաստում էր պետության նկատմամբ վստահության աճին, ժողովրդի համախմբմանը, դրանով էլ հնարավորությունների բազմապատկմանը: Նկատենք, որ հայաստանյան բուհերում, առաջին հերթին պետական բուհերում, ՀՀ քաղաքացիների կրթության կազմակերպումը ոչ միայն սոցիալական խնդիր է լուծում եւ սովորելու ձգտում ունեցող քաղաքացիների համար կրթության հնարավորություն է ապահովում, այլեւ հիմք է հանդիսանում լուծելու մեր երկրի հիմնական ռազմավարական խնդիրներից մեկը՝ երկրի հուսալի պաշտպանության ապահովումը: Բարձրագույն դպրոցում անվճար կրթության կազմակերպումը՝ ռազմագիտության ուսուցման հետ, հնարավորություն կընձեռի բուհերում պետության նկատմամբ երիտասարդության անվերապահ վստահության, պետության պաշտպանության նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացմանը: Սրանով մենք կունենանք երկրի պաշտպանության մի լրացուցիչ օտարերկրյա ուսանողների միջոցով: Բարձրագույն կրթության կազմակերպումը, կձեռնարկվի երիտասարդության նոր հոգեբանություն՝ երկրի տիրոջ եւ նվիրյալ զավակի:

գործում՝ ըստ մասնագիտության՝ ներառելով նաեւ համակարգչային ոլորտի ժամանակակից նվաճումները: Դասախոսներին նախապատրաստել նաեւ դասավանդելու անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուներով: Այդ նպատակի համար չբացառել նաեւ հայաստանյան բուհերի դասախոսների կատարելագործումը արտերկրի առաջատար բուհերում:

- Մեծ թափ հաղորդել բուհերի հավատարմագրման գործընթացին, ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման ժամկետը դարձնելով 8-10 տարի, այսօրվա չհիմնավորված 4 կամ 6 տարիների փոխարեն, հաշվի առնելով այն, որ 4 կամ 6 տարի հետո բուհը ավարտող ուսանողների համար կարճ ժամկետով հավատարմագրումը բուհի համար անհրաժեշտ վարկահիշ չի ապահովում:

- Բուհերում ձեւավորել էլեկտրոնային գրադարաններ եւ հեռավար ուսուցման կարիքները, ուսումնական գործընթացում ներդրել ժամանակակից էլեկտրոնային միջոցները:

- Գիտությունների ազգային ակադեմիայի կազմում գործող գիտական ինստիտուտները միացնել բուհերին, այն էապես կնպաստի եռաստիճան կրթության արդյունավետության բարձրացմանը եւ գիտական աշխատանքների սոցիալական վիճակի բարելավմանը: Խնդրել ՀՀ Արտաքին գործերի նախարարին, Հայաստանում գործող արտերկրների դեսպանատների, ինչպես նաեւ արտերկրում գործող ՀՀ դեսպանատների միջոցով հնարավորինս արագացնել Հայաստանը համալսարանական երկիր դարձնելու ծրագրի իրականացմանը:

- Հայաստանյան բուհերի եւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի ձեռնարկությունների համատեղ գործունեության ծրագրերի մշակում, համապատասխան պայմանագրերի կնքում, որոնք միտված կլինեն հայաստանյան բուհերի այդ ոլորտում արտասահմանյան քաղաքացիների համար առավել գրավիչ դարձնելուն:

- Պետական աջակցության ցուցաբերում այն պետավատարմագրված մասնավոր բուհերին, որոնք կփոփոխեն իրենց իրավակազմակերպման ձեւը, կդառնան ոչ առեւտրային կազմակերպություն՝ հիմնադրամ: Տվյալ դեպքում այդ բուհերը կլրացնեն «Բարձրագույն կրթության մասին» նոր օրենքում նախատեսված համարային շարքերը եւ գրավիչ կդառնան արտասահմանյանների համար:

- Առաջարկել Հայաստանում գործող արտերկրի բուհերին իրենց ընդունելության առժամանակ 40%-ը բաղկացնել արտասահմանյան այլ երկրների քաղաքացիների կրթությամբ:

- Պահանջել հայաստանյան բուհերից իրենց առանձնահատկությունների հաշվառմամբ մշակել եւ ներդնել նորարարական ծրագրեր, որոնք միտված կլինեն արտասահմանյան քաղաքացիների համար հայաստանյան բուհերի գրավչության բարձրացմանը:

Աշխարհի առաջադեմ երկրների «Կրթության մասին» եւ «Բարձրագույն հետբուհական կրթության մասին» օրենքների ուսումնասիրության արդյունքում՝ 20-րդ դարի ավարտին ՀՀ-ում ընդունվել են «Կրթության մասին» եւ «Բարձրագույն եւ հետբուհական մասնագիտական կրթության» ՀՀ օրենքներ, որոնց կիրառումը անառարկելիորեն կապահովել ՀՀ բուհական համակարգի առաջնայինությունը: Սակայն վերջին տարիներին այդ օրենքները մեզանում ոչ միայն չեն կիրառվել, այլեւ որոշ արժեքավոր հոդվածներ ապօրինաբար փոփոխվել կամ չեղյալ են համարվել՝ պայմանավորված որոշ անհատների անձնական շահերով: Անհրաժեշտ ենք համարում առաջարկել ՀՀ ԿԳ նախարարին՝ կազմելու համակարգին տիրապետող մտավորականների հանձնաժողով եւ ուսումնասիրել համապատասխան օրենքներում վերջին տասնամյակում կատարված փոփոխությունները եւ կանխել դրանց արդյունքում ՀՀ բուհական համակարգը կազմալուծող հետեւանքները: Անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան եզրակացություններ կներկայացվի ԱԺ համապատասխան հանձնաժողովի քննարկմանը:

Հայաստանյան բուհերում առաջիկայում կրթությունը անվճար կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները, մեր դիտարկմամբ, հնարավոր է կուտակել Հայաստանը համալսարանական երկիր դարձնելու միջոցով:

Մենք բազմիցս անդրադարձել ենք Հայաստանը բուհական երկիր դարձնելու, արտասահմանյան երկրների քաղաքացիների բարձրագույն կրթությունը Հայաստանում կազմակերպելու միջոցով մեր երկիրը ֆինանսապես հարստացնելու գաղափարին: Դա միաժամանակ կնպաստի հայոց լեզվի «արտահանմանը» օտարերկրյա ուսանողների միջոցով: Հավելենք նաեւ, որ Զյուսիսային համասարանի՝ սփյուռքահայ ուսանողներին տրված արտոնությունները՝ զեղչով կամ անվճար ուսուցման հնարավորություն, կնպաստի արտերկրի հայ համայնքի եւ Հայաստանի Հանրապետության կապերի ամրապնդմանը, մայրենի լեզվի, մշակույթի նկատմամբ հոգածության դրսեւորմանը:

Հայոց լեզուն, լինելով համաշխարհային մշակույթի եւ գիտության ոլորտներում զգալի դերակատարում ունեցող հիմնավոր լեզու, առաջիկայում եւս պետք է տարբեր ժողովուրդների շփման միջոց դառնա անգլերենի, ֆրանսերենի, ռուսերենի եւ լայն տարածում ունեցող այլ լեզուների հետ:

Վերոհիշյալի իրականացման նպատակով մենք շատ կարճ ժամկետում նախ պետք է կատարելագործենք մեր բուհական համակարգը եւ վերադարձնենք մեր անցյալի լավագույն ավանդույթները: Համառոտ ներկայացնենք այդ ուղղությամբ մեր առաջարկները:

- Շատ շտապ վերականգնել նախկինում գործող դասախոսների կատարելագործման ինստիտուտը (դասախոսների կատարելագործում)

Բանն այն է, որ ՀՀ ԿԳ նախարարի՝ 2013 թվականի դեկտեմբերի 09-ի հ. 1365 իրամամուրհակի հաստատված եւ այժմ գործող կարգի մի շարք կետեր, իմ կարծիքով, հնացած են, եւ ակնկալում եմ Ձեր կողմից դրանց վերանայումը: Առաջին հերթին նկատի ունեմ նույն կարգի 3-րդ բաժնի 11-րդ կետի այն դրույթը, ըստ որի՝ «1-ին եւ 2-րդ դասարանները այլ երկրներում օտար լեզվով ուսուցմամբ դպրոցներում (դասարանում) սովորած ՀՀ քաղաքացիների երեխաները ՀՀ վերահսկվող ուսումը շարունակում են հայերենով ուսուցմամբ համապատասխան դասարանում»: Նույնիսկ կրթության գործի հետ չառնչվողները կարող են հաստատել, որ երեխան, ռուսախոս միջավայրում ապրելուց, երկու տարի ռուսալեզու կրթություն ստանալուց հետո ոչ մի կերպ չի կարող միանգամից, առանց արդապատացիոն շրջանի՝ սովորել հայերենով ուսուցմամբ դասարանում:

Խնդիրը, բնականաբար, չի վերաբերում միայն մեր դպրոց դիմած աշակերտներին, որոնց ծնողները նույն հույսով ու հավատով սպասում են Ձեր միջամտությանն ու դրական պատասխանին, խնդիրը, ցավոք, արդեն չի վերաբերում այն ընտանիքներին, որոնք, նաեւ նշված պատճառով հիասթափվելով, վերադարձել են ՌԴ կամ այլ երկրներ: Խնդիրն ավելի քան կարեւոր է ու օրախնդիր, իսկ խնդրի լուծումը՝ խիստ հրատապ:

Կանխավ ծնողների եւ իմ կողմից հայտնույն եմ մեր երախտագիտությունը:

Ասատուր ՍԱՐՅԱՆ
Երևանի Ն.Վ. Գոգոյի անվան հ. 35
հիմնական դպրոցի տնօրեն

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Տավուշի մարզի «Իջեւանի հ. 3 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ֆրանսերենի (4 դասարան), ֆիզիկուլտուրայի (8), պատմության (16), ռուսաց լեզվի (20) ուսուցչի թափուր տեղերի համար: Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման: Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր՝ ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի: Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

- 1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ մշեւով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Ձեւ 1),
 - 2. Փաստաթուղթ (դիմում)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,
 - 3. Անձնագրի պատճենը,
 - 4. Կրթականագրություն (Ձեւ 4),
 - 5. Թափուր աշխատատեղը գրառնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (որոնց անկախության դեպքում),
 - 6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
 - 7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունքը,
 - 8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:
- Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ: Փաստաթղթերը ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից: Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի: Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 25-ին՝ ժամը 14:00-ին, Տավուշի մարզի Իջեւանի հ. 3 հիմնական դպրոցում: Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (098) 52-22-56 հեռախոսահամարով:

Բորիս ՄԱԿԻՉՅԱՆ
Հյուսիսային համալսարանի
մասնակիցների (կառավարման)
խորհրդի նախագահ

Վերափոխումն Սուրբ Աստվածածնի (Խաղողօրհներ)

սկզբը՝ էջ 1

Ճանապարհի հրաշքը

Երբ հանդիսավոր թափորը, սուրբ առաքյալների ու մյուս հավատացյալների ուղեկցությամբ, վառվող մոմերի, օրհներգությունների ներքո մահիճը տանում էր դեպի Գեթսեմանի, հանկարծ երկնքում՝ ներկաների անմիջապես գլխավերելում, մի ընդարձակ, լուսափայլ ու պսակածե ամպ գոյացավ եւ սկսեց ուղեկցել թափորին:

Երուսաղեմի անհավատ բնակիչները, թաղման թափորի անսովոր փառահեղությանը զարմացած եւ հատկապես չարացած **Քիստոսի** մորը տրված մեծարանքի հանդեպ, այդ ամենի մասին հայտնեցին հրեա քահանայապետներին ու դպիրներին: Վերջիններս, **Քրիստոսին** հիշեցնող ամեն ինչի նկատմամբ զայրույթով ու վրեժխնդրությամբ համակված, անմիջապես իրենց ծառաներին ու զինվորներին ուղարկեցին՝ ցրելու թափորն ուղեկցողներին:

Յուզված ու գրգռված ժողովուրդը եւ զինվորները նետվեցին քրիստոնյաների կողմը, բայց այդ պահին պսակածե ամպն իջավ ներքեւ ու կարծես պատնեշի նման շրջապատեց թափորը: Չնայած հետապնդողներին լսելի էին երգերն ու քայլերի ձայները, բայց ոչինչ տեսանելի չէր, եւ նրանցից շատերը կուրացան: Կուրացածներն **Աստվածամոր** մահճին զղջումով դիպչելուց հետո վերստացան իրենց մարմնավոր տեսողությունը:

Ըստ ավանդության՝ այդ օրը մեկ այլ հրաշք եւս կատարվեց:

Այն ճանապարհով, որով անցնում էր հանդիսավոր թափորը, մի հրեա քահանա էր գնում: Երբ լուսակիր ամպը կրկին վերելում էր, վերջինս հստակորեն տեսավ առաքյալներին ու մյուս ուղեկցողներին, նրա մեջ արթնացավ **Քրիստոսի** հանդեպ ունեցած նախկին չարությունը, եւ նա նետվեց մահճի վրա՝ այն գետին տապալելու դիտավորությամբ: Սակայն հազիվ էր դիպել ձեռքերով, երբ հանկարծ հրեշտակն անմիջապես թրով հատեց նրա երկու ձեռքերը: Կտրված մասերը մնացին մահճին կպած, իսկ ինքն աղաղակով գետին տապալվեց՝ խորապես զղջալով իր խոսքերի եւ գործածի համար: Ուստի **Պետրոս** առաքյալը կարգադրեց նրան մոտենալ կտրված ձեռքերին: Բժշկվելուց հետո նա եւս միացավ թափորին, իսկ հետագայում դարձավ **Քրիստոսի** հետեւորդներից մեկը:

Գեթսեմանիի պարտեզում

Այսպես Գեթսեմանի հասնելով՝ **Սուրբ Կույսի** մարմինն անփոփեցին քարայրում եւ մուտքը մի հսկա քարով ծածկեցին: Առաքյալները եւ մյուս հավատացյալները չէին հեռանում **Աստվածամոր** գերեզմանից շուրջ երեք օր եւ անընդմեջ աղոթում էին: Այդ ամբողջ ընթացքում չէր դադարում հրեշտակների երգը:

Եվ միայն երրորդ օրը Գեթսեմանի եկավ **Բարդուղիմեոս** առաքյալը եւ սկսեց հուսակտուր ողբալ ու լաց լինել, որ չարժանացավ **Սուրբ Աստվածածնին** վերջին հրաժեշտը տալուն եւ նրանից օրհնություն ստանալուն: Կարեկցանքից դրդված՝ առաքյալները որոշեցին բացել քարայրի մուտքը, որպեսզի նա կարողանա վերջին հրաժեշտը տալ: Բայց մուտքից քարը հեռացնելուց հետո բոլորը տեսան եւ հաստատեցին, որ **Աստվածամոր** մարմինն այնտեղ չէր, այլ վերափոխվել էր: Բարդուղիմեոս առաքյալին էր վիճակված **Աստծու** իմաստուն նախախնամությանը միջոց դառնալ **Աստվածամոր** վերափոխումը բացահայտելուն: Քարայրում միայն **Սուրբ Կույսի** հանդերձանքն էր:

Աստվածամոր պատկերը

Աստվածածնի մահվան պատմությանը կից ավանդությունը հիշատակում է նաեւ նրա պատկերի մասին պատմությունը:

Ըստ ավանդության ի մխիթարություն Բարդուղիմեոսի, որ ներկա չէր **Տիրամոր** թաղմանը, նրան հանձնեցին այն կենդանագիր պատկերը, որը **Սուրբ Կույսը** տվել էր Յովհաննես Ավետարանչին: **Սուվլես Խորենացու** վկայությամբ՝ Բարդուղիմեոսն այն Յայաստան բերեց եւ գետեղեց Անձեւացյաց գավառի Դարբնոց քար կոչված տեղում, ուր հետագայում, ի պատիվ **Տիրամոր** պատկերի, կուսանոց հիմնվեց: Իսկ հայ եկեղեցիների բոլոր խորաններն **Աստվածամոր** անունով են եւ նրա պատկերով:

Խաղողօրհներ

Յին Ուխտում (Բ Օրենք ԻՁ 1-10) տարվա առաջին բերքը տարվում էր տաճար եւ ընծայվում **Աստծուն**: Ըստ օրենքի՝ դրանք ցորենը, գարին, խաղողը, թուզը, նուռը, ձիթապտուղն էին եւ այլն:

Յայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին օրհնության համար, որպես այգեքաղի երախայրիք, պտուղների միջից նախապատվությունը տալիս է **խաղողենու** ողկույզին. աշխարհակործան ջրհեղեղից հետո **Նոյ** նահապետը՝ «այդ հողագործ» (Ծննդ. Թ 20), Արարատ լեռան ստորոտի դաշտավայրում այգի է տնկում եւ խաղողագործությամբ զբաղվում: Այդ ժամանակից ի վեր՝ որթատուկի պտուղը դառնում է Արարատյան դաշտավայրի զարդը, համարվում պտուղներից ազնվագույնը եւ կոչվում **ՊՏՂՈՑ ԱՐՔԱ**: Այդ նվիրատվության արարողությանը մարդիկ իրենց երախտագիտությունն էին հայտնում **Աստծուն**:

Մեր **Տերն** Ինքն Իրեն նմանեցրել է խաղողենուն, (Յոզ. Ժե 1-8). այն խորհրդապատկերն է **Սուրբ Աստվածածնի**, խորհրդանշող **Նոր Ուխտի Քրիստոսահաստատ Սուրբ Եկեղեցու**: Այս առումով

էլ **Յայ Եկեղեցուն Աստվածամոր Վերափոխման** տոնակատարության օրը **Սուրբ պատարագից** անմիջապես հետո տեղի է ունենում **խաղողօրհների** արարողությունը:

Ինչպես որքն իր կենարար հյուսերով աճեցնում ու հասունացնում է ողկույզները, սույնպես եւ **Բանն Աստված** Իր **Սուրբ Մոր** ամենամաքուր արյունից Իր մարմինը կազմեց ու անճառապես միավորեց Իր **Աստվածությանը**:

Ինչպես խաղողենին իր պտուղների արյամբ՝ զինիով, մարդկային ազգին ուրախարար ու կազդուրիչ հյութ է տալիս, նմանապես եւ **Աստվածածնի** կենդանարար Ողկույզը՝ **Քրիստոս Աստված** Իր արյունն է պարգեւում յուրայիններին, ինչը սուրբ է, քավչարար ու կեցուցիչ՝ հավիտենական կյանքի պատճառ (հմմտ. Յոզ. Զ 54-55):

Խաղողօրհների ընթացքում եկեղեցուն կարդացվում է **Սուրբ Ներսես Շնորհալու** աղոթքը: Աղոթքում հիշատակվում է, որ **Աստված** ստեղծեց բուսականությունն ու պտղատու ծառերը, ապա **Ադամին** ու **Եվային** պարգեւեց ամբողջ **դրախտը**, բայց նրանք, օրհնագանգ գտնվելով, դրախտից արտաքսվեցին, իսկ երկիրը նրանց պատճառով անիծվեց: Սակայն **Աստվածորդու** աշխարհ գալով՝ անեծքի կապանքը վերացավ, եւ մարդիկ ձեռքբազատվեցին մեղքի ու մահվան ծառայությունից:

Խաղողի օրհնության ընթացքում աղոթքներ են հղվում ոչ միայն պտղի, այլեւ դրա մշակողի, ընծայողի, հողագործի եւ հողի համար՝ **Արարչից** խնդրելով առատ, բերրի, կարկուտից ու սառնամանիքից զերծ տարի:

Այսպիսով, **խաղողօրհները**, առհասարակ, **Աստծուց** մարդուն պարգեւված բերքի՝ բոլոր տեսակի պտուղների օրհնությունն է:

Աստծու օրհնությունը ստանալու համար մենք աղոթքով դիմում ենք **Սուրբ Աստվածածնին**.

Մայր եւ Կույս, աղախին Քրիստոսի, դո՛ւ, որ միշտ աշխարհի համար բարեխոս ես, բոլոր ազգերը քեզ երանի են տալիս:

Արարատյան հայրապետական թեմի մամլո դիվան

Մայր Աթոռ

Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման տոնը Սուրբ Էջմիածնում

Օգոստոսի 12-ին, Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման բերկառատ օրվա կապակցությամբ, Միածնաէջ Մայր Տաճարում մատուցվեց Սուրբ Պատարագ: Պատարագիչն էր Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Դիվանապետ Գերաշնորհ **Տեր Արշակ Եպիսկոպոս Խաչատրյանը**:

Սրբազան **Յայրը**, իր քարոզում անդրադառնալով տոնի խորհրդին եւ Սուրբ Աստվածածնի կերպարին, մեջբերեց **Ղուկաս Ավետարանի** կողմից հիշատակված ու Մարիամ Աստվածածնի կողմից արտաբերված խոսքերը. «*Ահավասիկ ես մնում եմ Տիրոջ աղախինը, թող քո խոսքի համաձայն լինի ինձ*» (Ղուկ. 1:38) եւ խոսեց այն բացառիկ խոնարհության եւ հնազանդության մասին, որը դրսևորել էր Սուրբ Կույսը Տիրոջ հանդեպ: Արշակ Սրբազանն ընդգծեց, որ մենք հնազանդ ենք Աստծուն՝ իրականացնելու այն առաքելությունը, որին կոչված ենք, եւ որ Մարիամ Աստվածածինը հնազանդվեց Աստծուն, որպեսզի լույս աշխարհ բերի Փրկչին:

«Մեր հավատքի հայրը՝ **Գրիգոր Լուսավորիչը**, հնազանդվեց **Աստծուն**՝ **քրիստոնեության** լույսը **Յայոց աշխարհում տարածելու համար**: Սուրբ Տրդատը հնազանդվեց **Աստծուն**, որպեսզի դառնա հովանավորը քրիստոնեությունը **Յայաստանում տարածման, Ավարայարի եւ Սարդարապատի քաջերը հնազանդվեցին Աստծուն եւ զոհաբերեցին իրենց կյանքը**՝ ի սեր քրիստոնեության եւ ի սեր հայրենիքի: **Այդպիսի հնազանդություն էր նաեւ արցախյան ազատամարտի տարիներին մեր քաջամարտիկների զոհողությունը, այդպիսի հնազանդություն է նաեւ այսօր մեր ժողովրդի կողմից դրսևորված հավատարմությունն Աստծուն: Երբ մենք ասում ենք, որ հավատարիմ ենք, Աստված, քեզ, հնազանդ ենք քեզ, մենք ոչ ենք ասում բոլոր այն օտարամուտ բարքերին ու սովորույթներին, այլասերված նորամուծություններին, որոնք բացարձակապես չեն տեղավորվում մեր հավատքի շրջանակներում եւ մեր հոգեւոր, կրոնական պատկերացումների մեջ: Եվ այսօր Աստվածածնին օգնության է եկել մեզ՝ իր հնազանդությամբ նորոգելու մեր հավատարմությունը, նորոգելու մեր ուխտը, որպեսզի շարունակենք հնազանդ լինել Աստծուն, բայց նաեւ երբեւէ հանդուրժողականություն չդրսևորենք այն արատների, այն մեղքերի, այն շեղումների նկատմամբ, որոնք կարող են տեղ գրավել մեր ազգային-եկեղեցական կյանքում»,- ասաց Արշակ Սրբազանը:**

Յավարտ Սուրբ Պատարագի, հանդիսապետությամբ Գերաշնորհ **Տեր Նաթան արքեպիսկոպոս Յովհաննիսյանի**, Սուրբ Տրդատի բաց խորանի վրա կատարվեց **խաղողօրհների** արարողությունը:

Վերջում օրհնված խաղողի ողկույզները բաժանվեցին հավատավոր ժողովրդին:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ «Երեւանի Ա.Բյուրատի անվան հ. 125 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի դասվարի թափուր տեղի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Ձեւ 1),

2. Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,

3. Անձնագրի պատճենը,

4. Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 4),

5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,

7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,

8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա **սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 14:00-ին**, Երեւանի Ա.Բյուրատի անվան հ. 125 հիմնական դպրոցում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (010) 24-55-42 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ ՀՀ Տավուշի մարզի «Նորաշենի Փ.Վ.Ավագյանի անվան միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի գինղեկի, մասթենատիկայի (22 դասաժամ), հայոց լեզվի եւ գրականության (20) ուսուցչի թափուր տեղերի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Ձեւ 1),

2. Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,

3. Անձնագրի պատճենը,

4. Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 4),

5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,

7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,

8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա **սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 14:00-ին**, Տավուշի մարզի Նորաշենի Փ.Վ.Ավագյանի անվան միջնակարգ դպրոցում: Խասցեն գ. Նորաշեն, 4-րդ փողոց, շենք 1:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (0267) 9-73-00 հեռախոսահամարով:

Ձ Ա Ն Ա Ձ Ա Ն Ք

22.08. 2018թ.

Լեզվի կոմիտեն

աշխատելու է նոր սկզբունքներով

Այս տարի ՀՀ ԿԳՆ Լեզվի պետական տեսչությունը վերակազմավորվեց, նախարարության կազմում ստեղծվեց Լեզվի կոմիտե, որի նախագահն նշանակվեց լեզվաբան **Դավիթ Գյուրջինյանը**: «Տեսակետ» մամուլի ակունքում օրերս լրագրողների հետ հանդիպմանը նորանշանակ պետը հիշեցրեց՝ ժամանակին ռուսերենի գերիշխող ներկայությունը ստիպեց, որ 1993 թվականին ընդունվող «Լեզվի մասին» ՀՀ օրենքը, հետո էլ ստեղծվեց Լեզվի պետական տեսչությունը, որն էլ պիտի հետևեր այդ օրենքի կիրառմանը: Եվ ահա, հիմնադրումից 25 տարի անց, տեսչությունը վերակազմավորվեց կոմիտեի, որին նոր գործառույթներ են վերապահվել: Ավելին, ըստ Դավիթ Գյուրջինյանի, կոմիտեն աշխատելու է նոր սկզբունքներով: «Լեզվական իրավիճակն է փոխվել: Եթե մենք 1990-ականների սկզբին ունեինք հետխորհրդային շրջան ռուսերենի գերիշխանությանը՝ բազմաթիվ դպրոցներում, համալսարանական բաժիններում, հիմա ունենք համատարած հայախոսություն, օտարալեզու դպրոցներ քիչ ունենք, եւ դա սահմանափակված է», - նշել է Դավիթ Գյուրջինյանը՝ ընդգծելով, որ տուգանքներից պետք է անցնել հորդորական, քարոզչական քաղաքականության, քանի որ զուտ տուգանքով՝ հնարավոր չէ անաղարտ պահել մայրենին: Նրա խոս-

քով՝ լեզվական վերահսկողություն են իրականացնելու նաեւ ՀԼԱՆ-երի նկատմամբ եւ նրանց եւս հորդորական անմակնեղ ուղարկելու, ինչպես նաեւ ուղիղ աշխատելու են ՏԻՄ-երի հետ: Դավիթ Գյուրջինյանը հույս ունի, որ ստեղծված ինքնակառավարման մարմինները եւս լեզվական յուրահատուկ տեսուչների դեր կկատարեն՝ օրինակ, թեկուզ, կարտոնելով օտարալեզու, օտարազգի ցուցանակները: «Ոչ թե սպասենք, որ շենքի վրա դա հայտնվի ու հետո հանելը գրեթե անհնարին լինի, այլ այն պահին, երբ դա պիտի գրանցվի, պիտի արտոնեն, դա չանեն: Մեր աշխատանքն այդ քարոզչահորդորական աշխատանքը պետք է լինի. տուգանելը միշտ կա, պարզվում է, դրանով մենք արդյունքի չենք հասնել: Կանխարգելիչ լայնածավալ քարոզչության միջոցով պետք է շտկենք հրապարակային գրվածքները, որոնց հեղինակները մենք ենք: Նախ ինքներս պետք է փոխվենք, կոմիտեն պետք է փորձի փոխել վերաբերմունքը պետական լեզվի նկատմամբ», - նշել է Դավիթ Գյուրջինյանը: Նրա խոսքով՝ Լեզվի կոմիտեն 18-19 հոգով չի կարողանա հաջողել, եթե չունենա հասարակություն արգելաչափում: Պարոն Գյուրջինյանը նաեւ նշել է, որ 2002 թվականից հետո մեր երկիրը չի ունեցել պետական լեզվական քաղաքականության ծրագիր: «Լեզվի տեսչությունը շրջանառու-

թյան մեջ էր դրել 2018-23 թթ. մի ծրագիր, որը, սակայն, չի հաստատվել: Հիմա մենք պետք է մշակենք նախ հայեցակարգ, այնուհետեւ ծրագիր, որը պետք է նոր հայացք լինի», - ընդգծել է նա: Դավիթ Գյուրջինյանը նշել է նաեւ, որ լեզվական քաղաքականության ծրագրի մշակումից հետո կբխի իրենց անելիքը, որը ոչ թե տուգանելն է, այլ նպատակը հայերենի զարգացմանը, տարածմանը ՀՀ-ից դուրս ապրող հայերի շրջանում, Սփյուռքի պարագայում էլ՝ հայերենի պահպանմանը: Գաղտնիք չէ, որ վերջին տարիներին գրականություն, թատրոն, նաեւ կինո ու հեռուստատեսություն է ներթափանցել ժարգոնային հայերենը՝ իբրեւ առօրյա խոսակցական լեզու: Լրագրողներից մեկի այն հարցին՝ արդյոք այդ կապակցությամբ կոմիտեն որոշակի քայլեր է նախաձեռնելու, Դավիթ Գյուրջինյանը պատասխանեց. «Պիտի ասեն, որ մարդիկ չհասկացան, թե ինչ է ազատությունը: Սա ազատության չարաշահման դեպք է, եւ այդ հակամշակույթը, որ թափվում է մեր գլխին, դրան հասարակությունը պարբերաբար ընդդիմանում է: Եթե ուշադիր լինեք, մասնակամշակութային ֆիլմերի, հաղորդումների թիվը պակասել է: Եթե հասարակությունը մերժի, դրանք կվերանան»: Նրա խոսքով՝ մենք սիրում ենք օտար բառեր օգտագործել, որովհետեւ հայերենը

լավ չի քարոզվում: «Մենք, հաշվի առնելով 21-րդ դարի նորությունները, նոր դաշտ ենք բացելու հայերենի զարգացման, առաջընթացի ու տարածման համար: Հայերենը պետք է 21-րդ դարի լեզու դառնա», - նշեց նա:

Դավիթ Գյուրջինյանը հայերենի զարգացման ու պահպանման ճանապարհներից մեկն է համարում էլեկտրոնային բառարանների, ուսուցման ծրագրերի ստեղծումը: «Կոմիտեն դրանք մշակում է, բայց եթե չլինի բուն կատարողը, չենք հասնի մեր ուզած արդյունքին», - ընդգծեց Լեզվի կոմիտեի նախագահը:

Անդրադառնալով դպրոցական շտեմարաններին, հարցարաններին եւ առհասարակ՝ դպրոցում հայերենի ուսուցման արդյունավետությանը՝ Լեզվի կոմիտեն ղեկավարը, ով նաեւ բազմաթիվ դասագրքերի հեղինակ է, ասաց. «Այդ շտեմարանները եւ հարցաթղթիկները սպառել են իրենց. դրանք կապ չունեն կամ սերտ կապ չունեն դպրոցական ուսուցման հետ եւ չեն բավարարում այսօրվա պահանջներին: Դրանք պիտի փոխվեն: Ես այն ժամանակ էլ ու հիմա էլ պնդում եմ, որ հայ շրջանավարտը պետք է գրի ու մտքեր շարադրի», - նշել է նա:

Բանախոսը պատասխանել է նաեւ լրագրողների բազմաթիվ այլ հարցերի:

Գեղինե ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի «Մարտունու Ա.Դարբինյանի անվան հ. 2 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի տեխնոլոգիայի ուսուցչի թափուր տեղի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Ձեւ 1),

2. Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,

3. Անձնագրի պատճենը,

4. Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 4),

5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,

7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,

8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա **սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 11:00-ին**, Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու Ա.Դարբինյանի անվան հ. 2 հիմնական դպրոցում. Խասցեն ք. Մարտունի, Հերացի 10:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (093) 36-65-36 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ «Երեւանի Լեւոն Միրիջանյանի անվան հ. 155 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի հայոց լեզվի եւ գրականության (19 դասաժամ), ֆիզիկայի (8) ուսուցչի թափուր տեղի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Ձեւ 1),

2. Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,

3. Անձնագրի պատճենը,

4. Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 4),

5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,

7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,

8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա **սեպտեմբերի 24-ին՝ ժամը 15:00-ին**, Երեւանի Լեւոն Միրիջանյանի անվան հ. 155 հիմնական դպրոցում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (010) 34-09-66 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Շիրակի մարզի «Ծաղկուտի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ռուսաց լեզվի, քիմիայի, կենսաբանության ուսուցչի թափուր տեղերի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Ձեւ 1),

2. Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,

3. Անձնագրի պատճենը,

4. Ինքնակենսագրություն (Ձեւ 4),

5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,

7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,

8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա **սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 13:00-ին**, Շիրակի մարզի Ծաղկուտի միջնակարգ դպրոցում. Խասցեն գ. Ծաղկուտ, 2-րդ փողոց, շենք 3: Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 13-56-61 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Արարատի մարզի «Վանաշենի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ֆիզկուլտուրայի (16 դասաժամ) ուսուցչի թափուր տեղի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար ան

Կատոսավանքի ջրաղացը

սկիզբը՝ նախորդ համարում

Կատոսավանքը գտնվում է գետից մոտ 20 մ վեր հարթությունում, ծովի մակերևույթից 1363մ բարձրությամբ, 39 46 27,5 եւ 46 19 58,2 կորդինատներում: Երբեմնի վանական համալիրից պահպանվել են եկեղեցու հարավային եւ հյուսիսային պատերը: Հարավային կողմից է հիմնական մուտքը, որն ունի կամարակապ պսակ եւ սրբատաշ քարերից անկյուններ: Ընդհանուր շինությունը կառուցված է կրաշաղախով եւ մշակված բազալտից: Մոտ 1 մ հաստությամբ պատերը զուրկ են արձանագրություններից ու քանդակներից: Ներսի կողմի թաղակիր կամարների քարերը սրբատաշ են, մի քանիսի վրա հասարակ խաչեր են քանդակված: Սուրբ խորանը կենտրոնում կանգնած է: Մոտ 17x7 մ չափեր ունեցող միանավ բազիլիկ եկեղեցին ունի 2 ավանդատուն, որոնք ներկայացնում են առանձին շինություններ եւ գտնվում են տաճարից դուրս: Համեմատաբար լավ են պահպանվել եկեղեցու հարավային կողմի ավանդատան հիմքերը, որոնց վրա են պատերի 2-3 շարք: Արտաքին չափերն են՝ 7,6-3,5 մ: Այս ավանդատան արեւելյան կողմում մի քանի խաչքար են պահպանվել: Այս մասում է եղել հայոց հնադարյան հանգստարանը, որը հիմնովին ավերվել է թուրքերի կողմից: Հյուսիսային կողմի ավանդատունն ունի մոտ 7x2 մ չափեր եւ գտնվելով գետի կողմում՝ ավելի է վնասված: Եկեղեցու հարեւանությամբ տարբեր շինությունների հիմքեր կան, որն էլ հուշում է՝ այստեղ հազար տարի առաջ վանական մեծ համալիր է եղել: Ա. Կարապետյանը տեղեկացնում է նաեւ, որ մինչ տարածքի ազատագրումն ինքն այցելել է Կատոսավանք եւ այստեղ տեսել խաչքար՝ հետեւյալ արձանագրությամբ. .../4ԱՆ/ ԳՆԵՑԻ

ՉՍ/ՈՒՐ/Բ ՆՇԱՆՍ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹ/ԵԱՄ/Բ ՀԱՅՐ ԳՐԻ/ԳՈՐՈՅ, ՀԻՇԵՍԱԻՔ Ի Ք/ՐԻՍՏՈՒՍ: Սա էլ է հավաստում, որ դարեր առաջ այստեղ է եղել Աղահեճ-Քաշաբաղ գավառի հոգեւոր կարեւոր կենտրոններից մեկը: Եկեղեցու արեւմտյան պատի մոտ երեսնիվայր մի մեծ խաչքար է ընկած: Վանքից մոտ 1կմ հարավ՝ անտառապատ լանջին վերջերս հայտնաբերվեց հայկական մեկ այլ գեղեզմանատուն, որտեղ պահպանվել են մոտ 10 խաչքար ու տապանաքար՝ դարձյալ գեղաքանդակ պատկերներով: Հավանաբար, հիշյալ ջրաղացն սպասարկել է նաեւ Կատոսավանքին կամ եղել է վանքապատկան: Վանքից մոտ 1 կմ հյուսիս գետի վրա ժամանակին մի մեծ կամուրջ է եղել՝ սրբատաշ քարով, կամարակապ եւ բավականին լայն՝ 7,5 մ: Հնարավոր է ճարտարապետական այս կործան, որից միայն հենասյուններն են պահպանվել, նույնպես եկեղեցու ժամանակն է կառուցվել: Զգացվում է՝ այս կամուրջը է եղել Սյունիքի եւ Արցախի հյուսիսային կապը: Այժմ գետի վրա կանգուն կամուրջ չկա: Շրվական գյուղի տակ պահպանվել էր կամարակապ մի կամուրջ՝ մոտ 4 մ լայնությամբ, 13մ թռիչքով, սակայն տարիներ առաջ կամուրջը քանդվեց: Մեկ այլ կամուրջի հենասյուն է պահպանվել Սոնասար գյուղի տակ: Մշեմի գյուղի դիմաց՝ գետի ձախափնյա ժայռեղեն բլրի վրա պահպանվել է վաղ միջնադարյան ամրոցատեղի: Այժմ Հոջանցի ծորում մի քանի ՀԵԿ է կառուցվում, որոնց շինարարության ընթացքում հնարավոր է վնասվեն պատմական հուշարձանները: Այս պատճառով անհրաժեշտ է հուշարձանների մոտ ցուցանակներ տեղադրել, զգուշացնել շինարարներին, որ զգույշ վարվեն մեր պատմության ժառանգության հետ:

Ջոհրաբ ԸՌՔՈՅԱՆ

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ ՀՀ Արարատի մարզի «Ղուկասավանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի տեխնոլոգիայի (8-ակաճ ուսուցիչի թափուր տեղերի համար: Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման: Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի: Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝
 1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Չեւ 1),
 2. Փաստաթուղթ (դիմում)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,
 3. Անձնագրի պատճենը,
 4. Ինքնակենսագրություն (Չեւ 4),
 5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),
 6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
 7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,
 8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:
 Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ: Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:
 Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի: Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 14:00-ին, Արարատի մարզի Ղուկասավանի միջնակարգ դպրոցում. հասցեն՝ գ. Ղուկասավան, Արամի փողոց 39:
 Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (093) 05-04-61 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ ՀՀ Արմավիրի մարզի «Նոր Կեսարիայի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ֆիզիկոսության (12 դասաժամ), երաժշտության (4) ուսուցչի թափուր տեղերի համար: Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման: Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի: Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝
 1. Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Չեւ 1),
 2. Փաստաթուղթ (դիմում)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,
 3. Անձնագրի պատճենը,
 4. Ինքնակենսագրություն (Չեւ 4),
 5. Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),
 6. Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
 7. Այլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,
 8. ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:
 Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ: Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:
 Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի: Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 14:00-ին, Արմավիրի մարզի Նոր Կեսարիայի միջնակարգ դպրոցում. հասցեն՝ գ. Նոր Կեսարիա, 14-րդ փողոց, շենք 20:
 Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (077) 94-96-34 հեռախոսահամարով:

Օնիկ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

Ուժերի ծաղկման շրջանում իր երկրային կյանքն ավարտեց ՀՀ ԿԳՆ կրթության ազգային ինստիտուտի գնահատման համակարգերի ներդրման բաժնի վարիչ, վաստակաշատ մանկավարժ, անվանի մտավորական **Օնիկ Միքայելյանը:**
 Օ.Միքայելյանը ծնվել է 1951 թ., Մարտունու շրջանի Թագազուրում (այժմ՝ Ծովասար): 1974 թ. ավարտել է ԵՊՀ-ի մեխանիկամաթեմատիկական ֆակուլտետը, նույն թվականից աշխատել է Երեւանի Գագային արդյունաբերության գիտահետազոտական ինստիտուտում՝ որպէս գիտաշխատող: 1974-2010 թթ. աշխատել է ԵՊՀ-ում՝ որպէս գիտաշխատող, պարբերաբար կատարել նաեւ դասախոսական աշխատանք:
 1989թ. Սանկտ Պետերբուրգի պետական համալսարանում պաշտպանել է թեկնածուական թեզ:
 1992 թ. նշանակվել է մաթեմատիկայի ամբիոնի վարիչ՝ Ուսուցիչների կատարելագործման եւ ատեստավորման ինստիտուտում, իսկ 1998 թ.-ից մինչեւ կյանքի վերջին օրը ԿԱԻ գնահատման համակարգերի ներդրման բաժնի վարիչն էր:
 1986-1989թթ. եւ 1994-2015թթ. համատեղմամբ աշխատել է ԵՊՀ-ին առընթեր ֆիզմաթ. դպրոցում: 1989-1993թթ. աշխատել է «Քվանտ» կենտրոնում, ապա՝ կարծախարանում: 1993-1996 թթ. եղել է մաթեմատիկայի ուսուցիչների ատեստավորման հանձնաժողովի անդամ եւ աշխատանքային խմբի ղեկավար: 2003թ.-ին Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրի մրցույթով ընտրվել է ՀՀ կրթակարգի աշխատանքային խմբի անդամ: Մասնակցել է մաթեմատիկայի չափորոշիչները եւ ծրագրերը մշակող խմբի աշխատանքներին: Մասնակցել է նաեւ մի քանի միջազգային ծրագրերի: Մի քանի տարի եղել է մաթեմատիկայի դպրոցական օլիմպիադաների ժյուրիի անդամ: Վեց տարի եղել է «Մաթեմատիկա» առարկայի ընդունելության քննությունների տարբերակների կազմող խմբի անդամ: Յոթ տարի եղել է բուհերի ընդունելության քննությունների մաթեմատիկայի տարբերակները կազմող խմբի անդամ: 12 տարի եղել է 8-րդ եւ 10-րդ դասարանների ավարտական պետական քննությունների հարցարանների կազմող: Եղել է ԿԳՆ փորձագետ՝ 2004թ. մաթեմատիկայի ընդունելության քննություններում: 1993թ.-ից կազմակերպել եւ ղեկավարել է մաթեմատիկայի ուսուցիչների ամենամյա գիտամեթոդական համաժողովները:
 2000թ.-ից Կրթության գնահատման եվրոպական ասոցիացիայի (AEA-Europe) անդամ է: Ձեկուցումներով մասնակցել է այդ կազմակերպության համաժողովներում (2002թ.՝ Կրակով, Լեհաստան, 2004թ.՝ Հռոմ, Իտալիա, 2008թ.՝ Հիսաթ, Բուլղարիա): 2002 թ.-ից Դինամիկ խաղերի միջազգային ասոցիացիայի (ISDG) անդամ է: Մի քանի գիտական զեկուցումով մասնակցել է այդ ընկերության՝ Սանկտ Պետերբուրգում կայացած համաժողովներին: Հայաստանի կողմից համագործակցություն է սկսել TIMSS միջազգային կազմակերպության հետ եւ 2002թ.-ից հանդիսանում էր նրա Linobridge կազմակերպության անհատ փորձագետ: Համագործակցում էր միջազգային ATP (Association of Test Publishers) կազմակերպության հետ:
 Վերջին տարիներին համագործակցում էր «Հուսի կամուրջ» կազմակերպության հետ: Մասնակցել է ընթացիկ գնահատման մեթոդաբանությունը մշակող խմբի աշխատանքներին: Կատարել է գնահատման մոդելավարարի ներդրման ուղղությամբ տեսական հետազոտական եւ փորձարարական աշխատանքներ դպրոցներում: Գնահատման համակարգի, ինչպէս նաեւ մաթեմատիկայի վերաբերյալ վարել է բազմաթիվ դասախոսություններ եւ սեմինարներ՝ տարբեր լսարանների համար: Վարել է մաթեմատիկայի ուսուցիչների նախատեսատեսացիոն վերապատրաստման դասընթացները: 2009-2010թթ. կազմել է վարել է ՀՀԿԳ-ի բակալավրի համար հանրակրթությունում գնահատման համակարգի վերաբերյալ վերապատրաստում:
 Տպագրել է ավելի քան 15 գիտական աշխատանք՝ հանրապետական եւ միջազգային տարբեր ամսագրերում՝ հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուներով:
 Լուծել է Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Ջոն Նեշի առաջարկած խնդիրները: 2008թ. Սանկտ Պետերբուրգում մասնակցել է ISDG (International Society of Dynamic Games) միջազգային գիտական կազմակերպության ամենամյա գիտաժողովին, որին մասնակցում էր նաեւ Ջոն Նեշը, եւ ներկայացրել Նեշի խնդիրներից մեկի իր լուծումը: Անվանի մաթեմատիկոսների բարեկամությունը շարունակվեց մինչեւ նրանց կյանքի վերջը:
 Հեղինակ է ավելի քան 30 կրթական-մեթոդական հոդվածների: Ստեղծել է 8 ուսումնասովորական ձեռնարկ՝ ուսուցիչների, ուսանողների եւ աշակերտների համար: Մասնակցել է միջազգային փորձագետների կողմից իրականացվող վերապատրաստումների՝ հանրակրթության ոլորտում գնահատման, արդյունքների վերլուծության թեմաներով:
 Օլիմպիադաներում եւ այլ մրցույթներում իր սաների հաջողությունների համար պարգևատրվել է շնորհակալագրերով եւ զովասանագրերով: 1993թ. արժանացել է հետազոտող ուսուցչի տարակարգի: 2005թ. պարգևատրվել է ՀՀ Կրթության եւ գիտության նախարարության պատվոգրով: 2011թ. պարգևատրվել է ՀՀ Կրթության եւ գիտության նախարարության բարձրագույն պարգևով՝ «Ոսկե հուշանվագրով» կրթության եւ գիտության ոլորտում ներդրած մեծազույն ավանդի համար (N166-Ա):
 Ունի երկու դուստր եւ երկու թոռնիկ:
 Անվանի մաթեմատիկոսի, մեծ քաղաքացու, հայրենասերի եւ մարդու նրա անզուգական կերպարը ընդմիջտ կմնա բոլոր ճանաչողների սրտերում:

ՀՀ ԿԳՆ կրթության ազգային ինստիտուտ «Կրթություն» շաբաթաթերթի խմբագրություն

ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլաններ

Ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարի՝ 30.07.2018 թ. N 825-Ն հրամանի հավելվածի

I. Ընդհանրական պարզաբանումներ

1. Հայաստանի Հանրապետության երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի և պարարվեստի դպրոցներում (այսուհետ՝ Դպրոց) ուսումնական տարին սկսվում է սեպտեմբերի 1-ից:

Ուսումնական տարվա տևողությունը սահմանվում է 34-40 շաբաթ:

2. Աշնանային, ծմբեային և գարնանային արձակուրդները սահմանվում են ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից՝ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների համար սահմանված ժամանակացույցին համապատասխան:

3. Ելնելով մասնագիտական առանձնահատկություններից և շենքային պայմաններից կարող է սահմանվել վեցօրյա ուսումնական շաբաթ:

4. Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման հիմնական ձևերն են անհատական և խմբային պարապուները դպրոցներում՝ անհատական դասի տևողությունը՝ 45, խմբակայինը՝ 40 րոպե է:

5. Դպրոցում գործում է սովորողների գնահատման 10 միավորային համակարգ:

6. Ուսումնական տարին բաժանվում է կիսամյակների: Սովորողների ընթացիկ գնահատականների հիման վրա ձևավորվում է 1-ին կիսամյակային, իսկ տարեվերջյան փոխադրական ստուգաթղթերի ու քննությունների արդյունքով՝ 2-րդ կիսամյակային և տարեկան գնահատականները:

7. Յուրաքանչյուր օրինակելի ուսումնական պլանի «պարզաբանումներ» հատվածում ներկայացված է տվյալ մասնագիտության ուսուցման կազմակերպման գործընթացը:

8. Երկրորդ գործիք, երգեցողություն ուսուցանելու դեպքում սահմանվում է լրացուցիչ ուսման վարձավճար:

9. Մինչև 6 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

ժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական տարվա երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Աղյուսակ 2.

Լարային նվագարաններ (Զուլթակ, ալտ, թավջութակ, կոնտրաբաս) (6-9 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)							Ստուգում	Գնորդ
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI	VII		
1.	Երաժշտական գործիք	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	I, II, III, V, VI	IV, VII
2.	Սոլֆեջիո	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	II, III, IV, V, VI	VII
3.	Երաժշտական գրականություն	-	-	-	1.5	1.5	1.5	1.5	V, VI, VII	-
4.	Նվագախումբ, համույթ կամ երգչախումբ	1.0	1.0	1.0	1.0	2.0	2.0	2.0	IV, V, VI, VII	-
5.	Ընտրովի	-	0.5	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	IV, VII	-
Ընդամենը		4.5	5.0	5.5	7.0	8.0	8.0	8.0		

Աղյուսակ 1.

Դաշնամուր

(6-9 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)							Ստուգում	Գնորդ
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI	VII		
1.	Դաշնամուր	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	I, II, III, V, VI	IV, VII
2.	Սոլֆեջիո	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	II, III, IV, V, VI	VII
3.	Երաժշտական գրականություն	-	-	-	1.5	1.5	1.5	1.5	V, VI, VII	-
4.	Երգչախումբ կամ համույթ	1.0	1.0	1.0	1.0	2.0	2.0	2.0	IV, V, VI, VII	-
5.	Ընտրովի	-	0.5	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	IV, VII	-
Ընդամենը		4.5	5.0	5.5	7.0	8.0	8.0	8.0		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-5-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվագագույն քանակը, որը պարտադիր է VII դասարանի տարեվերջի ստուգաթղթերին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է VII դասարանի ստուգաթղթերն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. «Դաշնամուր» և «Ընտրովի» առարկաների ուսուցումը (դաս) կազմակերպվում է անհատական, իսկ «Սոլֆեջիո», «Երաժշտական գրականություն» և «Երգչախումբ կամ համույթ» առարկաներին՝ խմբային:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ թերթից ընթերցում, նվագակցություն, համույթ (անսամբլ), կոմպոզիցիա և այլն: Ընտրովի առարկայի դասաժամի 0.5 ժամը II-VII դասարաններում նպատակահարմար է տրամադրել թերթից ընթերցմանը, իսկ մյուս 0.5 ժամը՝ III-IV դասարաններում դաշնամուրի համույթին (անսամբլ), V-VII դասարաններում՝ նվագակցության ուսուցմանը:

5. Խմբային պարապուներների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առան-

ձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել՝ սկսած 3 սովորողից:

6. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) անսակային 2 դասաժամ՝ համույթների, երգչախմբերի միացյալ պարապուներների համար,

3) կոնցերտմասյատերական և իլյուստրատորական ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժամաքանակը սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ:

ա. «Ընտրովի» առարկայի ցանկից՝ դաշնամուրի համույթի (անսամբլ) նվագակցության համար,

բ. դաշնամուրի կոնցերտների կատարման համար,

գ. համույթների կամ երգչախմբերի խմբային և միացյալ պարապուներների համար:

7. 20-35 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր երգչախմբի խմբավարի և մեկ միավոր կոնցերտմասյատերի համար: Ավելի մեծ երգչախմբի կազմի դեպքում համապատասխանաբար ավելացնել միավորների թիվը:

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-5-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվագագույն քանակը, որը պարտադիր է VII դասարանի տարեվերջի ստուգաթղթերին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է VII դասարանի ստուգաթղթերն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. Ալտի դասարանում ուսումը նպատակահարմար է սկսել V կամ VI դասարանից (մինչ այդ սովորողը ուսումնառում է ջութակի դասարանում): Կոնտրաբասի դասարանում ուսումը նպատակահարմար է սկսել V կամ VI դասարաններից (մինչ այդ սովորողը ուսումնառում է թավջութակի դասարանում):

3. «Երաժշտական գործիք» և «Ընտրովի» առարկաների ուսուցումը (դաս) կազմակերպվում է անհատական, իսկ «Սոլֆեջիո», «Երաժշտական գրականություն» և «Նվագախումբ, համույթ կամ երգչախումբ» առարկաներին՝ խմբային:

4. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

5. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ դաշնամուր, թերթից ընթերցում, համույթ (անսամբլ), կոմպոզիցիա և այլն:

6. Խմբային պարապուներների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել՝ սկսած 3 սովորողից:

7. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) անսակային 2 դասաժամ՝ համույթների, երգչախմբերի, նվագախմբի միացյալ պարապուներների համար,

3) կոնցերտմասյատերական և իլյուստրատորական ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժամաքանակը սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ:

ա. «Ընտրովի» առարկայի ցանկից՝ դաշնամուրի համույթի (անսամբլ) նվագակցության համար,

բ. դաշնամուրի կոնցերտների կատարման համար,

գ. համույթների կամ երգչախմբերի խմբային և միացյալ պարապուներների համար:

րապուներների համար, 3) կոնցերտմասյատերական ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժամաքանակը սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ:

ա. «Երաժշտական գործիք» առարկայի համար,

բ. համույթների, նվագախմբերի կամ երգչախմբերի խմբավարի և միացյալ պարապուներների համար:

8. Ելնելով համույթի, նվագախմբի կամ երգչախմբի պարապուներների առանձնահատկություններից՝ սահմանել:

1) 10-12 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ նվագախմբի կամ համույթի դեկավարի համար,

2) 20-35 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ երգչախմբի խմբավարի և մեկ միավոր՝ կոնցերտմասյատերի համար:

Ավելի մեծ նվագախմբի կամ երգչախմբի դեպքում համաչափ ավելացնել միավորների թիվը:

9. Երկրորդ գործիք, երգեցողություն ուսուցանելու դեպքում սահմանվում է լրացուցիչ ուսման վարձավճար:

10. Մինչև 6 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

11. Ուսումնական տարվա երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլաններ

սկիզբը՝ էջ 10

Աղյուսակ 4.

Աղյուսակ 3.

Երգեցողություն (Դասական, Ժողովրդական, Էստրադային) (9-12 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)					Ստուգարք	Քննություն
		Դասարաններ						
		I	II	III	IV	V		
1.	Մեներգեցողություն	1.5	1.5	1.5	2.0	2.0	I, II, IV	III, V
2.	Սոլֆեջիո	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	II, III, IV	V
3.	Երաժշտական գրականություն	-	1.5	1.5	1.5	1.5	III, IV, V	-
4.	Երգչախումբ կամ համույթ	-	1.0	2.0	2.0	2.0	III, IV, V	-
5.	Դաշնամուր	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	III, IV, V	-
Ընդամենը		4.0	6.5	7.5	8.0	8.0		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-5-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվազագույն քանակը, որը պարտադիր է V դասարանի տարեվերջի ստուգարքներին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է V դասարանի ստուգարքները և քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. «Մեներգեցողություն» և «Դաշնամուր» առարկաների ուսուցումը (դաս) կազմակերպվում է անհատական, իսկ «Սոլֆեջիո», «Երաժշտական գրականություն» և «Երգչախումբ կամ համույթ» առարկաներին՝ խմբային:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. Խմբային պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել՝ սկսած 3 սովորողից:

5. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) ամսական 2 դասաժամ՝ համույթների, երգչախմբերի միացյալ պարապմունքների համար,

3) կոնցերտմաստերական ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժամաքանակը:

սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ՝

ա. «Մեներգեցողություն» առարկայի համար,

բ. երգչախմբերի կամ համույթների խմբային և միացյալ պարապմունքների համար:

6. 20-35 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ երգչախմբի խմբավարի և մեկ միավոր՝ կոնցերտմաստերի համար: Ավելի մեծ երգչախմբի կազմի դեպքում համապատասխանաբար ավելացնել միավորների թիվը:

7. Երաժշտական և արվեստի դպրոցներում «Մեներգեցողություն» առարկայի և խմբային պարապմունքների 1 դասաժամը սահմանել 40 րոպե:

8. Երկրորդ գործիք ուսուցանելու դեպքում սահմանվում է լրացուցիչ ուսման վարձավճար:

9. Մինչև 9 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պլանում երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Երգեցողություն (Դասական, Ժողովրդական, Էստրադային) (6-9 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)							Ստուգարք	Քննություն
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI	VII		
1.	Մեներգեցողություն	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	2.0	2.0	I, II, III, IV, V, VI	VII
2.	Սոլֆեջիո	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	II, III, IV, V, VI	VII
3.	Երաժշտական գրականություն	-	-	-	1.5	1.5	1.5	1.5	V, VI, VII	-
4.	Երգչախումբ կամ համույթ	-	1.0	1.0	1.0	2.0	2.0	2.0	IV, V, VI, VII	-
5.	Դաշնամուր	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	III, IV, V, VI, VII	-
Ընդամենը		4.0	5.0	5.0	6.5	7.5	8.0	8.0		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-5-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվազագույն քանակը, որը պարտադիր է VII դասարանի տարեվերջի ստուգարքներին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է VII դասարանի ստուգարքներն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. «Մեներգեցողություն» և «Դաշնամուր» առարկաների ուսուցումը (դաս) կազմակերպվում է անհատական, իսկ «Սոլֆեջիո», «Երաժշտական գրականություն» և «Երգչախումբ կամ համույթ» առարկաներին՝ խմբային:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. Խմբային պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել՝ սկսած 3 սովորողից:

5. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) ամսական 2 դասաժամ՝ համույթների, երգչախմբերի միացյալ պարապմունքների համար,

3) կոնցերտմաստերական ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժամաքանակը սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ՝

ա. «Մեներգեցողություն» առարկայի համար,

բ. երգչախմբերի կամ համույթների խմբային և միացյալ պարապմունքների համար:

6. Երգչախմբի խմբավարի եւ կոնցերտմաստերի համար սահմանել մեկ միավոր՝ 20-35 սովորողի դեպքում: Ավելի մեծ երգչախմբի կազմի դեպքում համապատասխանաբար ավելացնել միավորների թիվը:

7. Երաժշտական և արվեստի դպրոցներում «Մեներգեցողություն» առարկայի և խմբային պարապմունքների 1 դասաժամը սահմանել 40 րոպե:

8. Երկրորդ գործիք ուսուցանելու դեպքում սահմանվում է լրացուցիչ ուսման վարձավճար:

9. Մինչև 6 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պլանում երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Աղյուսակ 5.

Փողային եւ ազգային նվազարաններ, հարվածային գործիքներ, ակորդեոն, տավիղ, կիթառ (9-12 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)					Ստուգարք	Քննություն
		Դասարաններ						
		I	II	III	IV	V		
1.	Երաժշտական գործիք	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	I, II, IV	III, V
2.	Սոլֆեջիո	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	II, III, IV	V
3.	Երաժշտական գրականություն	-	1.5	1.5	1.5	1.5	III, IV, V	-
4.	Նվագախումբ, համույթ կամ երգչախումբ	1.0	1.0	2.0	2.0	2.0	III, IV, V	-
5.	Ընտրովի	-	1.0	1.0	1.0	1.0	III, V	-
Ընդամենը		4.5	7.0	8.0	8.0	8.0		

շարունակությունը՝ էջ 12

ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլաններ

սկիզբը՝ էջ 11

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-5-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվագագույն քանակը, որը պարտադիր է V դասարանի տարեվերջի ստուգաբանություններին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է V դասարանի ստուգաբաններն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. «Երաժշտական գործիք» և «Ընտրովի» առարկաների ուսուցումը (դաս) կազմակերպվում է անհատական, իսկ «Սոլֆեջիո», «Երաժշտական գրականություն» և «Նվագախումբ, համույթ կամ երգչախումբ» առարկաներին՝ խմբային:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ դաշնամուր, թերթիք ընթերցում, համույթ (անսամբլ), կոմպոզիցիա և այլն:

5. Խմբային պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել՝ սկսած 3 սովորողից:

6. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) ամսական 2 դասաժամ՝ համույթների, երգչախմբերի, նվագախմբի միացյալ պարապմունքների համար,

3) կոնցերտայնություններ կամ ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժա-

մաքանակը սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ՝

ա. «Երաժշտական գործիք» առարկայի համար,

բ. համույթների, նվագախմբերի կամ երգչախմբերի խմբային և միացյալ պարապմունքների համար:

7. Ելնելով համույթի, նվագախմբի կամ երգչախմբի պարապմունքների առանձնահատկություններից՝ սահմանվում է՝

1) 10-12 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ նվագախմբի կամ համույթի ղեկավարի համար,

2) 20-35 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ երգչախմբի խմբավարի եւ մեկ միավոր՝ կոնցերտայնությունների համար:

Ավելի մեծ նվագախմբի կամ երգչախմբի դեպքում համապատասխանաբար ավելացնել միավորների թիվը:

8. Երկրորդ գործիք կամ երգեցողություն ուսուցանելու դեպքում սահմանվում է լրացուցիչ ուսման վարձավճար:

9. Մինչև 9 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պլանում ներառվում են 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

բաղկացած լինել՝ սկսած 3 սովորողից:

6. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների պատրաստման համար,

2) ամսական 2 դասաժամ՝ համույթների, երգչախմբերի, նվագախմբի միացյալ պարապմունքների համար,

3) կոնցերտայնություններ կամ ժամեր՝ մեկ սովորողին կամ խմբին տրամադրվող ժամաքանակը սահմանելով շաբաթական 0.5-ից մինչև 1.0 ժամ՝

ա. «Երաժշտական գործիք» առարկայի համար,

բ. համույթների, նվագախմբերի կամ երգչախմբերի խմբային և միացյալ պարապմունքների համար:

7. Ելնելով համույթի, նվագախմբի կամ երգչախմբի պարապմունքների առանձնահատկություններից՝ սահմանվում է՝

1) 10-12 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ նվագախմբի կամ համույթի ղեկավարի համար,

2) 20-35 սովորողի դեպքում՝ մեկ միավոր՝ երգչախմբի խմբավարի եւ մեկ միավոր՝ կոնցերտայնությունների համար:

Ավելի մեծ նվագախմբի կամ երգչախմբի դեպքում համապատասխանաբար ավելացնել միավորների թիվը:

8. Երկրորդ գործիք կամ երգեցողություն ուսուցանելու դեպքում սահմանվում է լրացուցիչ ուսման վարձավճար:

9. Մինչև 6 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պլանում ներառվում են 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Աղյուսակ 7.

Կերպարվեստ

(10-12 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)				Ստուգում	Գրություն
		Դասարաններ					
		I	II	III	IV		
1.	Գծանկար	3.0	3.0	4.0	4.0	II, III	IV
2.	Գունանկար	3.0	3.0	3.0	3.0	II, III	IV
3.	Կոմպոզիցիա (ստեղծագործական թեմատիկ նկարչություն) հաստոցային/կիրառական	2/1	2/1	2/1	2/1	II, III	IV
4.	Քանդակ կամ դեկորատիվ-կիրառական արվեստ	2.0	2.0	1.0	1.0	II, III	IV
5.	Արվեստի պատմություն	1.0	1.0	1.0	1.0	IV	-
6.	Ընտրովի	1.0	1.0	1.0	1.0	II, IV	-
Ընդամենը		13.0	13.0	13.0	13.0		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-6-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվագագույն քանակը, որը պարտադիր է IV դասարանի տարեվերջի ստուգաբանություններին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է IV դասարանի ստուգաբաններն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

3. Դպրոցի հայեցողությամբ «Կոմպոզիցիա» առարկայի ավարտական քննությունը կարող է կազմակերպվել հաստոցային կամ կիրառական ձևերից մեկով:

4. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ հեռանկարչություն, անատոմիա, ճեպանկար բնորդից, գրաֆիկա, համակարգչային գրաֆիկա և այլն: Ընտրովի առարկայի դասաժամի 0.25-ը I-IV դասարաններում նպատակահարմար է տրամադրել «Ճեպանկար բնորդից» առարկային:

5. Խմբային պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել մինչև 5 սովորողից:

6. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) ժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) ժամեր՝ բնորդի վարձատրության համար՝ ոչ ավելի, քան յուրաքանչյուր առարկային տրամադրվող ժամաքանակի 30%-ը,

3) մանկավարժական աշխատանքի լրացուցիչ 56 ժամ տարեկան՝ պլեներային դասերն ըստ խմբերի անցկացման համար: Այդ դասաժամերը կարող են օգտագործվել ուսումնական տարվա տարբեր ժամանակահատվածներում:

7. Մինչև 10 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

8. Ուսումնական պլանում ներառվում են 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Հարունակությունը՝ էջ 13

Աղյուսակ 6.

Փողային եւ ազգային նվագարաններ, հարվածային գործիքներ, ակորդեոն, տավիղ, կիթառ

(6-9 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)							Ստուգում	Գրություն
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI	VII		
1.	Երաժշտական գործիք	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	I, II, III, V, VI	IV, VII
2.	Սոլֆեջիո	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	II, III, IV, V, VI	VII
3.	Երաժշտական գրականություն	-	-	-	1.5	1.5	1.5	1.5	V, VI, VII	-
4.	Նվագախումբ, համույթ կամ երգչախումբ	0.5	0.5	1.0	1.0	2.0	2.0	2.0	IV, V, VI, VII	-
5.	Ընտրովի	-	0.5	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	IV, VII	-
Ընդամենը		4.0	4.5	5.5	7.0	8.0	8.0	8.0		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-5-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվագագույն քանակը, որը պարտադիր է VII դասարանի տարեվերջի ստուգաբանություններին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է VII դասարանի ստուգաբաններն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. «Երաժշտական գործիք» և «Ընտրովի» առարկաների ուսուցումը (դաս) կազմակերպվում է անհատական, իսկ «Սոլֆեջիո», «Երաժշտական գրականություն» և «Նվագախումբ, համույթ կամ երգչախումբ» առարկաներին՝ խմբային:

առարկաներին՝ խմբային:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ դաշնամուր, թերթիք ընթերցում, համույթ (անսամբլ), կոմպոզիցիա և այլն:

5. Խմբային պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է

ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլաններ

սկիզբը՝ էջ 12

Աղյուսակ 8.

Կերպարվեստ (6-10 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)							Ստուգված	Քննություն
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI	VII		
1.	Կերպարվեստի հիմունքներ եւ նկարչություն	2.0	2.0	2.0	-	-	-	-	III	-
2.	Կիրառական արվեստ	2.0	2.0	2.0	-	-	-	-	III	-
3.	Ծեփագործություն	2.0	2.0	2.0	-	-	-	-	III	-
4.	Գծանկար	-	-	-	3.0	3.0	4.0	4.0	IV, V, VI	VII
5.	Գունանկար	-	-	-	3.0	3.0	3.0	3.0	IV, V, VI	VII
6.	Կոմպոզիցիա (ստեղծագործական թեմատիկ նկարչություն) հաստոցային/ կիրառական	-	-	-	2/1	2/1	2/1	2/1	IV, V, VI	VII
7.	Քանդակ կամ կիրառական արվեստ	-	-	-	2.0	2.0	1.0	1.0	IV, V, VI	VII
8.	Արվեստի պատմություն	-	-	-	1.0	1.0	1.0	1.0	V, VI, VII	-
9.	Ընտրովի	0.5	0.5	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	IV, VII	-
Ընդամենը		6.5	6.5	7.0	13.0	13.0	13.0	13.0		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-9-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվազագույն քանակը, որը պարտադիր է VII դասարանի տարեվերջի ստուգարքներին և ավարտական քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է VII դասարանի ստուգարքներն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

3. Դպրոցի հայեցողությամբ «Կոմպոզիցիա» առարկայի ավարտական քննությունը կարող է կազմակերպվել հաստոցային կամ կիրառական ձևերից մեկով:

4. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ հեռանկարչություն, անատոմիա, ճեպանկար բնորոշից, գրաֆիկա, համակարգչային գրաֆիկա և այլն: «Ընտրովի» առարկայի դասաժամի 0.25-ը III-VI դասարաններում նպատակահարմար է տրամադրել «Ճեպանկար բնորոշից» առարկային:

5. Խմբային պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12: Առանձին դեպքերում՝ փոքր համակազմ ունեցող համայնքային դպրոցներում, այն կարող է բաղկացած լինել

մինչև 5 սովորողից:

6. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) ժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) ժամեր՝ բնորոշ վարձատրության համար՝ ոչ ավելի քան յուրաքանչյուր առարկային տրամադրվող ժամաքանակի 30%-ը,

3) մանկավարժական աշխատանքի լրացուցիչ 56 ժամ տարեկան՝ պլաներային դասերն ըստ խմբերի անցկացման համար: Այդ դասաժամերը կարող են օգտագործվել ուսումնական տարվա տարբեր ժամանակահատվածներում:

7. Մինչև 6 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

8. Ուսումնական պարտած երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Աղյուսակ 9.

Պարարվեստ (9 տարեկան եւ բարձր տարիքում դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)					Ստուգված	Քննություն
		Դասարաններ						
		I	II	III	IV	V		
1.	Դասական պար	3.0	4.5	4.5	4.5	4.5	II, III, IV	V
2.	Հայկական պար	-	3.0	3.0	3.0	3.0	III, IV	V
3.	Ժամանակակից պարահանդեսային պար	-	-	1.5	1.5	1.5	III, IV	V
4.	Պատմակենցաղային պար	-	1.5	-	-	-	II	-
5.	Ժողովուրդներին բնորոշ բեմական պար	-	-	1.5	1.5	1.5	III, IV	V
6.	Ռիթմիկա	1.0	1.0	-	-	-	II	-
7.	Մարմնամարզություն (պարտեր)	1.0	-	-	-	-	-	-
8.	Երաժշտության գրագիտություն եւ ունկնդրում	1.0	0.5	0.5	0.5	0.5	V	-
9.	Արվեստի պատմություն	-	1.0	1.0	1.0	1.0	V	-
10.	Բեմական փորձառություն (պրակտիկա)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-
Ընդամենը		6.5	12.0	12.5	12.5	12.5		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-10-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվազագույն քանակը, որը պարտադիր է V դասարանի տարեվերջի ավարտական ստուգարքներին և քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է V դասարանի ստուգարքներն ու քննությունները հանձնած սովորողներին:

2. Բոլոր առարկաները նախատեսվում է ուսուցանել խմբային պարապմունքների եղանակով՝ բացառությամբ սույն ուսումնական պլանի աղյուսակի 9-ի 10-րդ կետի՝ «Բեմական փորձառություն» առարկայի, որն անհատական պարապմունք է և պլանավորված է յուրաքանչյուր սովորողի հաշվարկով: «Բեմական փորձառություն» առարկայի դասաժամերի ընդհանուր քանակի բաշխման իրավունքը տրվում է արվեստի կամ պարարվեստի դպրոցների տնօրինությանը:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. «Դասական պար», «Հայկական պար», «Ժամանակակից պարահանդեսային պար», «Պատմակենցաղային պար», «Ժողովուրդներին բնորոշ բեմական պար» առարկաների պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 8-12, իսկ «Ռիթմիկա և պար», «Մարմնամարզություն (պարտեր)», «Երաժշտության գրագիտություն և ունկնդրում» և «Արվեստի պատմություն» առարկաների խմբերում առնվազն 10-16: Առանձին դեպքերում առարկաների ուսուցումը կարող է իրականացվել առանձնացված՝ տղաների և աղջիկների խմբերով (տղաների խմբում թվաքանակը թույլատրելի է՝ սկսած 4-ից):

5. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի՝ անհրաժեշտ է մանկավարժական աշխատանքի ժամեր նախատեսել նախաերթային փորձերի և միջոցառումների նախապատրաստման համար:

6. Ուսումնական պլանի կատարման նպատակով անհրաժեշտ է նախատեսել նվազագույն քանակությամբ ժամեր:

1) սույն ուսումնական պլանի աղյուսակի 9-ի 1-6-րդ կետերի առարկաների՝ խմբային և «Բեմական փորձառություն» առարկայի անհատական պարապմունքների շաբաթական դասաժամերին հավասար,

2) նախաերթային միացյալ պարապմունքների համար:

7. 5-ամյա կրթության դեպքում՝ III, IV, V դասարաններում խմբի համալրման դեպքում «Հայկական պար» և «Ժամանակակից պարահանդեսային պար» առարկաների շաբաթական դասաժամերի գումարային քանակը՝ 4.5 ժամ, դպրոցի մանկավարժական խորհրդի թույլտվությամբ կարող է տրամադրվել այդ առարկաներից որևէ մեկի ուսուցմանը՝ ըստ սովորողների նախասիրության (համապատասխանաբար մյուսը բացառելով ուսումնական պլանից):

8. Դպրոցի ֆինանսական հնարավորությունից ելնելով և հիմնադրի կողմից հաստատված ուսման վարձի լրավճարով՝ կարող է պլանավորվել յուրաքանչյուր աշակերտին շաբաթական 0.5-1.5 ժամ «Ընտրովի» առարկա: «Ընտրովի» առարկաներն են՝ երաժշտական գործիք, մեներգեցողություն, ստեպ, դերասանի վարպետություն և այլն:

9. Մինչև 9 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պարտած երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

շարունակությունը՝ էջ 14

ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլաններ

սկիզբը՝ էջ 13

Աղյուսակ 10.

**Պարարվեստ
(6-9 տարեկանը ներառյալ՝
դպրոց ընդունվող երեխաների համար)**

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)						Ստուգաք	Գնահատում	
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI			VII
1.	Դասական պար	-	-	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	III, IV, V, VI	VII
2.	Հայկական պար	-	-	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0	III, IV, V, VI	VII
3.	Ժամանակակից պարահանդեսային պար	-	-	-	-	1.5	1.5	1.5	V, VI	VII
4.	Պատմական ցերեպային պար	-	-	1.5	1.5	-	-	-	III, IV	-
5.	Ժողովուրդներին բնորոշ բեմական պար	-	-	-	1.5	1.5	1.5	1.5	IV, V, VI	VII
6.	Ռիթմիկա եւ պար	4.0	4.0	-	-	-	-	-	II	-
7.	Մարմնամարզություն	1.0	1.0	-	-	-	-	-	II	-
8.	Երաժշտության գրագիտություն եւ ունկնդրում	1.0	1.0	1.0	0.5	0.5	0.5	0.5	VI	-
9.	Արվեստի պատմություն	-	-	-	1.0	1.0	1.0	1.0	V, VI, VII	-
10.	Բեմական փորձառություն (պրակտիկա)	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-
Ընդամենը		6.0	6.5	10.5	12.5	12.5	12.5	12.5		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-10-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվազագույն քանակը, որը պարտադիր է VII դասարանի տարեվերջի ավարտական ստուգաքների և քննությունների մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է VII դասարանի ստուգաքները և քննությունները համաձայն սովորողների:

2. Բոլոր առարկաները նախատեսվում է ուսուցանել խմբային պարապմունքների եղանակով՝ բացառությամբ սույն ուսումնական պլանի աղյուսակ 10-ի 10-րդ կետի՝ «Բեմական փորձառություն» առարկայի, որն անհատական պարապմունք է և պլանավորված է յուրաքանչյուր սովորողի հաշվարկով: «Բեմական փորձառություն» առարկայի դասաժամերի ընդհանուր քանակի բաշխման իրավունքը տրվում է արվեստի կամ պարարվեստի դպրոցների տնօրինությանը:

3. Առարկաների քանակը և դասաժամերի թվաքանակը ուսումնական պլանում կարող է ընդլայնվել՝ ելնելով դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից:

4. «Դասական պար», «Հայկական պար», «Ժամանակակից պարահանդեսային պար», «Պատմական ցերեպային պար», «Ժողովուրդներին բնորոշ բեմական պար» առարկաների պարապմունքների մեկ խմբում ներգրավված սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 8-12, իսկ «Ռիթմիկա և պար», «Մարմնամարզություն (պարտեր)», «Երաժշտության գրագիտություն և ունկնդրում» և «Արվեստի պատմություն» առարկաների խմբերում առնվազն 10-16: Առանձին դեպքերում առարկաների ուսուցումը կարող է իրականացվել առանձնացված՝ տղաների և աղջիկների խմբերով (տղաների խմբում թվաքանակը թույլատրելի է՝ սկսած 4-ից):

5. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի՝ անհրաժեշտ է մանկավարժական աշխատանքի ժամեր նախատեսել նախաերկուշաբթի փորձերի և միջոցառումների նախապատրաստման համար:

6. Ուսումնական պլանի կատարման նպատակով անհրաժեշտ է նախատեսել նվազագույն ժամեր:

1) սույն ուսումնական պլանի աղյուսակ 10-ի թիվ 1-6-րդ կետերի առարկաների՝ խմբակային և «Բեմական փորձառություն» առարկայի անհատական պարապմունքների շաբաթական դասաժամերին համահավասար:

2) նախաերկուշաբթի միացյալ պարապմունքների համար:

7. 7-ամյա կրթության դեպքում՝ V, VI, VII դասարաններում խմբի համալրման դեպքում «Հայկական պար» և «Ժամանակակից պարահանդեսային պար» առարկաների շաբաթական դասաժամերի զույմարային քանակը՝ 4.5 ժամ, դպրոցի մանկավարժական խորհրդի թույլտվությամբ կարող է տրամադրվել այդ առարկաներից որևէ մեկի ուսուցմանը՝ ըստ սովորողների նախասիրության (համապատասխանաբար մյուսը բացառելով ուսումնական պլանից):

8. Դպրոցի ֆինանսական հնարավորություններից ելնելով և հիմնադրի կողմից հաստատված ուսման վարձի լրավճարով կարող է պլանավորվել յուրաքանչյուր սովորողին շաբաթական 0.5-1.5 ժամ «Ընտրովի» առարկա: «Ընտրովի» առարկայի ցանկը՝ երաժշտական գործիք, մենթրագեոդոլոգի, ստեպ, դերասանի վարպետություն և այլն:

9. Մինչև 6 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պլանում երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

10. Ուսումնական պլանում երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 1 կամ 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

Աղյուսակ 11.

**Թատերարվեստ
(9-12 տարեկանը ներառյալ՝
դպրոց ընդունվող երեխաների համար)**

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)					Ստուգաք	Գնահատում
		Դասարաններ						
		I	II	III	IV	V		
1.	Դերասանի վարպետություն	2.0	2.0	2.0	3.0	3.0	II, III, IV	V
2.	Բեմական խոսք	1.0	1.0	1.0	0.5	0.5	II, III, IV	V
3.	Բեմական շարժում	-	1.0	1.0	1.0	1.0	-	-
4.	Արվեստի պատմություն	-	1.0	1.0	1.0	1.0	III, V	-
5.	Պար	-	1.0	1.0	1.0	1.0	III, V	-
6.	Ռիթմիկա	1.0	-	-	-	-	-	-
7.	Երաժշտական գրականություն եւ ունկնդրում	1.0	0.5	0.5	0.5	0.5	V	-
8.	Բեմական փորձառություն (պրակտիկա)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-
9.	Ընտրովի	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	III, V	-
Ընդամենը		6.5	8.0	8.0	8.5	8.5		

Պարզաբանում

1. Աղյուսակի 1-9-րդ կետերը ներառում են դասաժամերի այն նվազագույն քանակը, որը պարտադիր է V դասարանի տարեվերջի ավարտական ստուգաքներին և քննություններին մասնակցելու համար: Դպրոցի ավարտական վկայականը տրվում է V դասարանի ստուգաքները և քննությունները համաձայն սովորողների:

2. Բոլոր առարկաները նախատեսվում է ուսուցանել խմբային պարապմունքների եղանակով՝ բացառությամբ սույն ուսումնական պլանի աղյուսակ 11-ի 9-րդ կետի՝ «Բեմական փորձառություն» առարկայի, որն անհատական պարապմունք է և պլանավորված է յուրաքանչյուր սովորողի հաշվարկով: «Բեմական փորձառություն» առարկայի դասաժամերի ընդհանուր քանակի բաշխման իրավունքը տրվում է արվեստի դպրոցների տնօրինությանը:

3. «Ընտրովի» առարկաներն են՝ երաժշտական գործիք, երգեցողություն, գեղարվեստական խոսք, տիկնիկային թատրոն, պար և այլն:

4. Խմբային պարապմունքների խմբերի սովորողների թվաքանակը սահմանվում է առնվազն 6-12 սովորող, «Բեմական խոսք» առարկայի համար՝ մինչև 5 սովորող:

5. «Բեմական փորձառություն (պրակտիկա)» առարկայով նախատեսված մանկավարժական աշխատանքի ժամերը պլանավորվում են մեկ սովորողի համար շաբաթական 0.5 դասաժամի չափով: Դպրոցների տնօրինությանը տրվում է այդ դասաժամերի ընդհանուր քանակը բաշխելու իրավունքը:

6. Ուսումնական պլանի դասաժամերից բացի նախատեսվում է նաև՝

1) փորձաժամեր՝ համադպրոցական միջոցառումների նախապատրաստման համար,

2) նվազակցողի հաստիք՝ ընտրովի առարկաների (բացի դաշնամուր, ակորդեոն, տավիղ, կիթառ գործիքների) համար:

7. Մինչև 9 տարեկան երեխաների համար դպրոցներում վճարովի հիմունքներով կարող են գործել նախապատրաստական դասարաններ: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

8. Ուսումնական պլանում երեխաները կարող են վճարովի հիմունքներով ևս 2 ուսումնական տարի սովորել դպրոցում: Առարկաների ընտրությունը կատարվում է ծնողի և երեխայի ցանկությամբ և/կամ հաստատության մանկավարժական խորհրդի առաջարկությամբ:

շարունակությունը՝ էջ 15

ՀՀ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի եւ պարարվեստի դպրոցների 2018-2019 ուսումնական տարվա օրինակելի ուսումնական պլաններ

սկիզբը՝ էջ 14

Աղյուսակ 12.

Պարզաբանում

Թատերարվեստ

(6-9 տարեկանը ներառյալ՝ դպրոց ընդունվող երեխաների համար)

N	Առարկայի անվանումը	Դասաժամերի քանակը (շաբաթական)							Ստուգադր	Քննություն
		Դասարաններ								
		I	II	III	IV	V	VI	VII		
1.	Դերասանի վարպետություն	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	3.0	3.0	II, III, V, VI	IV, VII
2.	Բեմական խոսք	1.0	1.0	1.0	0.5	0.5	0.5	0.5	II, III, V, VI	IV, VII
3.	Բեմական շարժում	-	-	-	1.0	1.0	1.0	1.0	-	-
4.	Արվեստի պատմություն	-	-	-	1.0	1.0	1.0	1.0	V, VII	-
5.	Պար	-	-	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	IV, VII	-
6.	Ռիթմիկա	1.0	1.0	-	-	-	-	-	-	-
7.	Երաժշտության գրագիտություն եւ ունկնդրում	-	-	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	VII	-
8.	Բեմական փորձառություն (պրակտիկա)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	-	-
9.	Ընտրովի	0.5	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	IV, VII	-
Ընդամենը		5.0	5.5	6.0	7.5	7.5	8.5	8.5		

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ «Երեւանի հ. 144 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի դասավարկի (11 դասաժամ), բնագիտության (4), ֆիզիկոլուրայի (11) ուսուցչի թափուր տեղերի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր՝ ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

- Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Չեւ 1),
- Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,
- Անձնագրի պատճենը,
- Ինքնակենսագրություն (Չեւ 4),
- Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

- Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
- Սյլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,
- ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ: Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 12:00-ին, Երեւանի հ. 144 հիմնական դպրոցում, հասցեն ք. Երեւան, Կերի Շենգավիթ, 2-րդ փողոց, շենք 9:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (010) 44-09-93 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ ՀՀ Սյունիքի մարզի «Տաթևի Սուրեն Առաքելյանի անվան միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ինֆորմատիկայի, մաթեմատիկայի, կերպարվեստի, երաժշտության ուսուցչի թափուր տեղերի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր՝ ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

- Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Չեւ 1),
- Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,
- Անձնագրի պատճենը,
- Ինքնակենսագրություն (Չեւ 4),
- Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

- Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
- Սյլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,
- ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ: Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 11:00-ին, Սյունիքի մարզի Տաթևի Սուրեն Առաքելյանի անվան միջնակարգ դպրոցում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 51-53-37 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ «Երեւանի Հ. Կարապետյանի անվան հ. 6 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ռուսաց լեզվի (15 դասաժամ), տեխնոլոգիայի (14, տղաների խումբ), ինֆորմատիկայի (13) ուսուցչի թափուր տեղերի համար:

Ուսուցչի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է երկու փուլով՝ գրավոր եւ բանավոր՝ ըստ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից հաստատված հարցաշարերի:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

- Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է (Չեւ 1),
- Փաստաթուղթ (դիպլոմ)՝ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջին համապատասխան որակավորման վերաբերյալ,
- Անձնագրի պատճենը,
- Ինքնակենսագրություն (Չեւ 4),
- Թափուր աշխատատեղը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներին եւ աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի, հավաստագրերի պատճենները (դրանց առկայության դեպքում),

- Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
- Սյլ պետությունների քաղաքացիները՝ Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատելու իրավունք,
- ՀՀ արական սեռի քաղաքացիները ներկայացնում են նաեւ զինգրքույկ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ: Փաստաթղթերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից մինչեւ սեպտեմբերի 18-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 12:00-ին, Երեւանի Հ. Կարապետյանի անվան հ. 6 հիմնական դպրոցում, հասցեն ք. Երեւան, Սասունցի Դավթի 2:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (010) 45-38-00 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցույթ՝ ՀՀ Լոռու մարզի «Ալավերդու պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի ինֆորմատիկայի եւ ֆիզիկոլուրայի դասախոսի թափուր տեղերի համար:

Պատասխանի պաշտոնի համար նախատեսված վարձատրությունը որոշվում է՝ ըստ դասաբաշխման:

Մրցույթի մասնակիցների գիտելիքների եւ մասնագիտական կարողությունների ստուգումն անցկացվելու է մեկ փուլով՝ գրավոր: Հարցաշարը բաղկացած է 100 հարցից, սահմանված ժամկետում կիրառարակվի քոլեջի ֆեյսբուքյան էջում:

Մրցույթին մասնակցելու համար անձը հանձնաժողովին է ներկայացնում՝

- Հանձնաժողովի անունով գրավոր դիմում՝ նշելով այն աշխատատեղը, որին հավակնում է,
- Բարձրագույն կրթության մասին դիպլոմ կամ տեղեկանք՝ համապատասխան բարձրագույն հաստատության ավարտական կուրսում սովորելու մասին,
- Անձնագիր,
- Աշխատանքային գրքույկ,
- Ինքնակենսագրություն,
- Մեկ լուսանկար՝ 3x4 չափի,
- Սյլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ տարածքում աշխատելու իրավունք հավաստող փաստաթուղթ,
- Որակավորյալ տարակարգ (առկայության դեպքում),
- Արական սեռի քաղաքացիները՝ զինվորական գրքույկ:
- Սյլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ տարածքում աշխատելու իրավունք հավաստող փաստաթուղթ կամ սահմանափակ գործունակ ճանաչված անձինք,

բ) դատական կարգով մանկավարժական գործունեությանը զբաղվելու իրավունքից զրկված անձինք:

գ) տառապում են այնպիսի հիվանդությամբ, որը կարող է խոչընդոտել մանկավարժական գործունեությանը զբաղվելուն: Հիվանդությունների ցանկը հաստատվում է ՀՀ կառավարության կողմից,

դ) դատապարտվել է դատավարության հանցագործության համար եւ սահմանված կարգով դատվածությունը հանված կամ մարված չէ:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է ներկայացնել բնօրինակների հետ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Փաստաթղթերի ընդունումը կանցկացվի՝ ըստ կարգի:

Մրցույթը տեղի կունենա օգոստոսի 31-ին՝ ժամը 14:00-ին, Լոռու մարզի Ալավերդու պետական քոլեջում, հասցեն ք. Ալավերդի, Սանահին սարահարթ 3/6ա:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (0253) 3-25-28 հեռախոսահամարով:

